

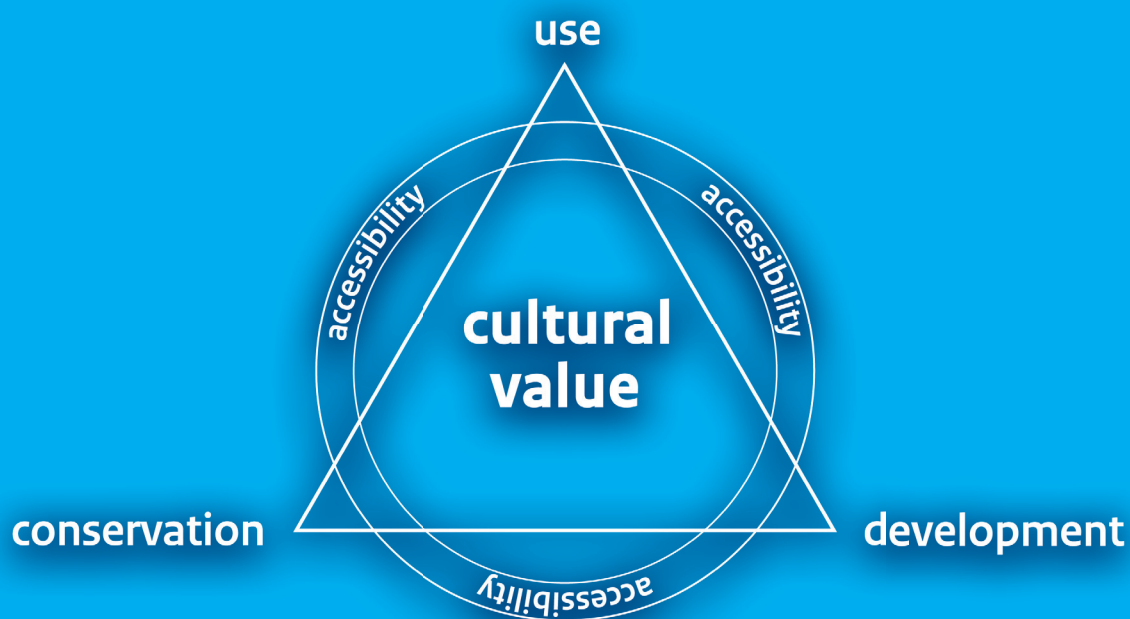
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kennis voor roerend erfgoed

Een overzicht van de kennisproducten van de Onderzoekagenda
Roerend Erfgoed

Knowledge for movable heritage

An overview of knowledge products of the Research Agenda for
Movable Heritage, the Netherlands

Kennis voor roerend erfgoed

Een overzicht van de kennisproducten van de
Onderzoeksagenda Roerend Erfgoed van de
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vanaf 2009

Knowledge for movable heritage

An overview of knowledge products of the Research
Agenda for Movable Heritage of the Cultural Heritage
Agency of the Netherlands since 2009

Colofon

REDACTIE: Marian Koning, Sandra Genet en Janneke Ottens

EINDREDACTIE: Sabine Caspers

OPMAAK & DRUKWERK: Studio Imago, Amersfoort

ILLUSTRATIE: collection management triangle after Waller, 2003

© Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2011

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Postbus 1600

3800 BP Amersfoort

Nederland

www.cultureelerfgoed.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord / Foreword	3
A. Publicaties / Publications	7
B. Colleges, lezingen en workshops / Teaching at colleges and universities, lectures and workshops	16
C. Begeleiding afstudeerders, promovendi en stagiairs / Student supervision	28
D. Organisatie van platforms en symposia / Organisation of platforms and symposia	32
E. Relaties en netwerken / Relations and networks	35
F. Onderzoeksagenda Roerend Erfgoed: programma's en projecten / Research Agenda: programmes and projects	40
G. Indemniteit / Indemnity	50
H. Onderzoek en advies op aanvraag / Research and advice on request	53

Voorwoord

Kennis voor Roerend Erfgoed

De afdeling Kennis van het ICN is per 1 januari 2011 de sector Kennis Roerend Erfgoed geworden (naast de sector Kennis Onroerend Erfgoed) als onderdeel van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De sector Kennis Roerend Erfgoed ontwikkelt kennis en expertise als onderdeel van de onderzoeksagenda (2008-2012) om de praktijk van goed beheer en behoud van roerend erfgoed te ondersteunen. Een ander belangrijk facet is het onderhouden en ontwikkelen van een kennisinfrastructuur. Hieronder vallen zowel de onderzoeksfaciliteit in het Ateliergebouw in Amsterdam als de (inter)nationale relaties.

De onderzoeksagenda, die in 2009 van start is gegaan, levert inmiddels de eerste resultaten op. In deze brochure staat een overzicht van de oogst van de eerste twee jaar. Naast publicaties, lezingen, workshops, begeleiding van studenten, organisatie van platforms en symposia, vindt u hier ook een overzicht van onze relaties en netwerken. Dit laatste is belangrijk, omdat veel kennis in samenwerking gegenereerd wordt. Tot slot vindt u een beschrijving van de onderzoeksagenda, de programma's, de projecten en de resultaten van de uitvoering van de indenniteitsregeling.

De indenniteitsregeling betreft een garantiestelling namens de staat voor een deel van de verzekerde waarde van bruiklenen. De verzekeringspremies van kunstwerken, die als belangrijk onderdeel voor een tijdelijke tentoonstelling worden geleend, zijn zo aanmerkelijk te verlagen ten opzichte van een acceptabel risico. Zo worden niet alleen voor Nederland belangrijke tentoonstellingen mogelijk gemaakt, maar wordt er tevens een bijdrage geleverd aan een beter collectierisicomanagement.

De resultaten van de onderzoeksagenda zijn niet alleen de resultaten van onderzoek en van methode-ontwikkeling, maar ook bijdragen aan workshops, symposia en aan onderwijs van universiteiten en hogescholen. Vaak zijn deze resultaten behaald in samenwerking met partners (o.a. Rijksmuseum Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Van Gogh Museum, Technische Universiteit Eindhoven, maar ook Stichting tot Behoud van Moderne Kunst en internationale partners). Zonder deze samenwerking, met kennisinstellingen of juist ervaringsdeskundigen uit het erfgoedveld, waren deze resultaten niet mogelijk geweest. Daarvoor wil ik al onze samenwerkingspartners hartelijk bedanken.

Tenslotte zijn het enthousiasme en de gedrevenheid van de medewerkers om met toegepaste kennis een wezenlijke bijdrage aan erfgoedzorg te leveren onmisbaar om tot zoveel concrete resultaten te komen. Ik spreek hier dan ook graag mijn dank voor uit.

Janneke Ottens
Hoofd sector Kennis Roerend Erfgoed

Amsterdam, juni 2011

Foreword

Research for Movable Heritage

On 1 January 2011, the research department at the Netherlands Institute for Cultural Heritage (ICN) became the Research Department for Movable Heritage which, along with the Department for Immovable Heritage, now operates as part of the newly-established Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE).

As part of its Research Agenda (2008-2012), the Research Department for Movable Heritage is responsible for developing knowledge and expertise in order to support museums and other collections in the practice of good management and conservation of movable cultural heritage. Another important facet of its activities is the development and maintenance of a knowledge infrastructure including the research facilities in the Atelier Building in Amsterdam, and national and international relations developed through these research facilities and the Research Agenda.

The first results of the Research Agenda, which was launched in 2009, are now available. This brochure provides an overview of the results obtained in the first two years of activities. In addition to a summary of publications, lectures, workshops, student supervision, organization of platforms and symposia, you will also find an overview of our relations and networks. The fact that much research is generated in collaboration with others makes this an important factor. Finally, you will find a detailed description of the Research Agenda itself, the programmes, the projects and the results of implementing the indemnity scheme.

Under the terms of the indemnity scheme, the State acts as guarantor for part of the insurance value of works on loan. This considerably reduces the insurance premiums for major works of art on loan which are an important part of temporary exhibitions. The result is two-fold: the Netherlands is able to put on important exhibitions, *and* the quality of collection risk management is improved.

This overview provides a compilation of: the results of research, from method development to contributions to workshops, symposia and teaching at colleges and universities. Many of these results were obtained in collaboration with partners including the Rijksmuseum Amsterdam, University of Amsterdam (UvA), Van Gogh Museum, Eindhoven University of Technology, the Foundation for the Conservation of Contemporary Art (SBMK), and various international partners. None of the results would have been possible without the help of these partners, from centres of expertise through to independent experts in the heritage field. We would therefore like to thank them all.

Finally, the enthusiasm and commitment of our staff in applying their knowledge and experience to the preservation of our heritage has been essential in achieving so many concrete results. I would also like to express my deepest gratitude to them.

Janneke Ottens
Head Research Movable Heritage

Amsterdam, June 2011

A. Publicaties / Publications

Ankersmit, B.

1. Ankersmit, B., Binnenklimaat in het Programma van Eisen, *RCE informatiebrochure* (i.s.m. Klimaatnetwerk).
2. Ankersmit, B., *Klimaatwerk. Richtlijnen voor het museale binnenklimaat* (Amsterdam).
3. Ankersmit, B., Meten van het binnenklimaat: Waarom, waar?, *ICN informatiebrochure* (i.s.m. Klimaatnetwerk).
4. Ankersmit, B., Museum met klimaatinstallatie, mag het iets minder zijn?, *Bouwfysica* 3, 2-10.
5. Ankersmit, B., E. Neuhaus, H.L. Schellen en F. Verberne, Onderzoek naar temperatuurgradiënten als gevolg van vloerverwarming in een museale omgeving, *TVVL*.
6. Ankersmit, H.A., M.H.J. Martens en H.L. Schellen, Conserverende eigenschappen van museumklimaten, *Bouwfysica* 3, 12-29.
7. Ankersmit, B., W. Kragt, I. van Leeuwen en C. Gombaud, The climate in a pastel microclimate cardboard box when exposed to fluctuating climates, *Proceedings of ICOM congress September 2011* (submitted).

Berg, K.J. van den

8. Berg, K.J. van den, Review 'Maria Perla Colombini, Francesca Modugno (Eds.): Organic mass spectrometry in art and archaeology', *Anal. Bioanal. Chem.* 398, 1849-1850.
9. Berg, K.J. van den, e.a., Technical analyses – Piet Mondrian's working methods and materials in context, Chapter 7 in: *The making of Victory Boogie Woogie*, Amsterdam University Press.
10. Berg, K.J. van den en H. van Keulen, 2009.063 rapport GCMS analysis selected works (1780 to 1812) by Henry Fuseli (Amsterdam).
11. Berg, K.J. van den, L. Megens en A. Burnstock, Analyserapporten Matisse, Ernst en Utrillo, Stedelijk Museum onderzoek pigmenten, bindmiddelen in verband met watergevoeligheid Matisse (Amsterdam).
12. Berg, K.J. van den, L. Megens en S. de Groot, Analyse efflorescence in Max Watenphul 'Still Life' (1933), voor Sophie Cornish, Courtauld Institute of Art. 2009 (Amsterdam).
13. Berg, K.J. van den en M. Geldof, 2009.003. Verslag onderzoek naar de oplosmiddelgevoeligheid van hoogrels in het schilderij Visser te Paard (1901) van Jozef Israëls (Amsterdam).
14. Berg, K.J. van den, M. de Keijzer en S. de Groot, Onderzoek naar delaminerende Talens verf, voor B. Klein Ovink, Talens (Amsterdam).
15. Berg, K.J. van den, M.P. Colombini en F. Modugno (red.), Organic mass spectrometry in art and archaeology, *Anal. Bioanal. Chem.* 398, 1849-1850 (review).
16. Boevé-Jones, G.P., M. de Keijzer, K.J. van den Berg, Probing deeply into the object: The Conservation and Technical Investigation of Max Beckmann's "Portrait of Family Lütjens", 1944.
17. Claro, M., J. Melo, S. Schäfer, J.S. Seixas de Melo, K.J. van den Berg, A. Burnstock, M. Montague en R. Newman, Identification of Red Colorants in van Gogh paintings and ancient Andean textiles by microspectrofluorimetry, *Journal of Cultural Heritage* 11, 27-34.
18. Daudin-Schotte, M., M. Bisschoff, I. Joosten, H. van Keulen en K.J. van den Berg, Dry Cleaning Approaches for Unvarnished Paint Surfaces, in: *Postprints of the Cleaning 2010 Conference, Valencia, 26-28 May 2010* (Washington DC, VS).
19. Ferreira, E.S.B., C. Maines, C. Higgitt, K. Sutherland en K.J. van den Berg, The Users' Group for Mass Spectrometry and Chromatography: Sharing expertise and data for the improved analysis of cultural artefacts, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.
20. Hinde, L., K.J. van den Berg, S. de Groot en A. Burnstock, Characterisation of surface whitening in 20th-century European paintings at Dudmaston Hall, UK, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.
21. Izzo, F.C., K.J. van den Berg, H. van Keulen, M. Groot Wassink en G. Biscontin, 20th Century oil paints: Organic analysis of metal soaps additives, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.

22. Keune, K., F. Hoogland en K.J. van den Berg, Eerste analyses (watergevoelige) olieverven (Amsterdam).
23. Keune, K., F. Izzo en K.J. van den Berg, Pigmentgebruik in Vroege Mondriaans in Gemeentemuseum Den Haag, Pilot study (Amsterdam).
24. Nevin A.M., e.a., The development of an online methodology for interdisciplinary collaborative research: Investigations of dispersed paintings by the Master of the Fogg Pietà- Maestro di Figline, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.
25. Rosi, F., A. Burnstock, K.J. van den Berg, C. Miliani, B.G. Brunetti en A. Sgamellotti, A non-invasive XRF study supported by multivariate statistical analysis and reflectance FTIR to assess the composition of modern painting materials, *Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy* 71(5), 1655-1662.
26. Tempest, H., A. Burnstock, P. Saltmarsh en K.J. van den Berg, Progress in the Water Sensitive Oil Project, in: *Postprints of the Cleaning 2010 Conference, Valencia, 26-28 May 2010* (Smithsonian Institution Washington DC, VS).
27. Verissimo Mendes, B., K.J. van den Berg, L. Megens, I. Joosten en M. Daudin. New Approaches to Surface Cleaning of Contemporary Unvarnished Oil Paintings - Humidified Sponges and Cloths, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.
28. Wijnberg, L. E. Bracht, K.J. van den Berg, M. de Keijzer en H. van Keulen, A study of the grounds used by three post-war American Artists (1954-1974): Barnett Newman, Ellsworth Kelly and Brice Marden, *ICOM-CC Lissabon 2011*, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011*, to be published.

Bergevoet, F.W.H.

29. Bergevoet, F.W.H., Collection Mobility 2.0. Lending for Europe 2009-2011, *Collectingnet Newsletter* 7 oktober 2009.
30. Bergevoet, F.W.H., Collections mobility 2.0. A short history and future outlook, *Neme newsletter* 1/2009.
31. Bergevoet, F.W.H., Mobility of curators. A proposal to Codart members, *Codart Courant* 18, pp16.
32. Bergevoet, F.W.H., Museumcongres en de cijfers, *Museumberichten* januari 2011.
33. Bergevoet, F.W.H., Museumvisie, Meer weten door cijfers en feiten, *Museumvisie*, januari 2010, 40-41.
34. Bergevoet, F.W.H. en H. Galambos, Prevention or compensation? Alternatives to Insurance, in: *Encouraging Collections Mobility. A way Forward for Museums in Europe* (Helsinki).

Bommel, M.R. van

35. Berg, K.J. van den e.a., Technische analyses – De werkwijze en materialen van Piet Mondriaan in context, in: *Inside out Victory Boogie Woogie*.
36. Bisschoff, M. en M.R. van Bommel, Informing interfaces; Investigation of the larger colour planes, in: *Inside out Victory Boogie Woogie*.
37. Bommel, M.R. van, CARTA, het schilderij als interface voor documentatie en analyse, in: *Inside out Victory Boogie Woogie*.
38. Bommel, M.R. van, CHARISMA Cultural Heritage Advanced Research Infrastructures: Synergy for a Multidisciplinary Approach to conservation/restoration, *28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.
39. Bommel, M.R. van e.a., From botanical source to analytical result, *28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.
40. Bommel, M.R. van, A.N. Proano Gaibor, en I. Joosten, The use of dyes in Milan in 1540-1706.
41. Bommel, M.R. van, H. Janssen en R. Spronk, Inleiding, in: H. Janssen en R. Spronk (editors), *Inside out Victory Boogie Woogie / Victory Boogie Woogie uitgepakt*, Amsterdam University Press.
42. Bommel, M.R. van, A.N. Proano Gaibor en I. Joosten, L'uso dei coloranti nella Milano spagnola.
43. Bommel, M.R. van, A.N. Proano Gaibor en I. Joosten, What Colours Tell You. The Identification of Dyes in Historical Objects, in: C. Buss, *Silk Gold Crimson, secrets and technology at the Visconti and Sforza Courts*, 167-169.
44. Bommel, M.R. van, A.N. Proano Gaibor, I. Joosten en A.A. de Tagle, CHARISMA Cultural Heritage Advanced Research Infrastructures: Synergy for a Multidisciplinary Approach to conservation / restoration, *9th EMAS workshop on Electron Probe Micro analysis of Materials today*.
45. Bommel, M.R. van en I. Vanden Berghe, Analysis of organic pigments applied on Baroque and Rococo Sculptures and Retables.
46. Bommel, M.R. van en J. Kirby, Creating colours: The making of dyed textiles and organic pigments, *29th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.
47. Boonstra, J.J., M.R. van Bommel en P. Bruys, Flowers from Holland. Antique Dutch furniture with later added marquetry from the late 19th and early 20th centuries, *Art Matters* (submitted).
48. Confortin, D., H. Neevel, M.R. van Bommel, M. Brustolon en L. Franco, Crystal violet: study of the photo-fading of an early synthetic dye in aqueous solution and on paper with HPLC-PDA, LC-MS and FORS.
49. Confortin, D., H. Neevel, H., M.R. van Bommel en B. Reissland, Study of the degradation of an early synthetic dye (crystal violet) on cotton linters, lignin and printing paper by the action of UV-Vis and Vis light and evaluation of the effect of gum arabic on degradation products and on colour change.

50. Deviese, T., C. Higgitt, I. Karapanagiotis, J. Kirby, M.R. van Bommel, I. Vanden Berghe, Review of extraction methods for the characterisation by HPLC of organic colorants in textiles and pigments in cultural heritage objects, *29th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.
51. Hendriks, E., M. Geldof, M.R. van Bommel e.a., A comparative study of Vincent van Gogh's Bedroom series.
52. Groot, S. de, L.O.E.S. Vermeij en M.R. van Bommel, The identification of early synthetic dyestuffs using Raman spectroscopy, *5th International Congress on the Application of Raman Spectroscopy in Art and Archaeology, Bilbao (Bilbao)*.
53. Pedersoli Júnior, J.L., F.J. Ligterink en M.R. van Bommel, Non-Destructive Determination of Acetic Acid and Furfural in Books by Solid-Phase Micro-extraction (SPME) and Gas Chromatography-Mass Spectrometry (GC/MS), *Restauro*.
54. Proano Gaibor, A.N., J. Kirby, J., M.R. van Bommel, e.a., Collecting botanical sources: Joint research on organic pigments and dyestuffs, *29th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.

Brake-Baldock, K.E., te

55. Brake-Baldock, K.E. te, Interview: Contemporary Art: Who Cares? A Discussion with Karen te Brake-Baldock by Richard McCoy, blog art 21, 20 juli 2010.
56. Brake-Baldock, K.E. te, Statement, in: A. Grausam, B. Horvath en E. Lahner (red.), *Hard to Sell, Good to Have*.

Brokerhof, A.W.

57. Brokerhof, A.W., Book review: Conservation Treatment Methodology by Barbara Appelbaum, *Studies in Conservation* 54, 283-285.
58. Brokerhof, A.W., Insecte si fungi in colectiile de textile, in: M. Guttman e.a., *Tendinte in Conservarea Preventiva – Articole selectate din literatura de specialitate internationala*, 55-78 (Sibiu).
59. Brokerhof, A.W., UV-werende filters voor museale doeleinden, op: www.icn.nl.
60. Brokerhof, A.W. e.a., Tinbergen revisited: A replication and extension of Tinbergen's experiments on the colour preferences of Herring gulls chicks, *Animal Behaviour* 77, 795-802.
61. Brokerhof, A.W. en A.E. Bülow, The QALY in Collection Care: A cost effectiveness approach to collection management, in: J. Bridgeland (red.), *Preprints of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon 2011 (Lissabon)*.
62. Brokerhof, A.W. en A.E. Bülow, *The QALY in Collection Care: a cost effectiveness approach to collection management - Ministry of Defence records (DEFE 2), The National Archives (UK)* (Londen, UK).
63. Brokerhof, A.W., A.E. Bülow, F. Fekrsanati, G. Scott en M. Koek, *The QALY in collection care: a cost effectiveness approach to collection management - The slide collection of the Mediatheek of Museum Volkenkunde, Leiden* (Leiden).
64. Brokerhof, A.W., T. Scholte, B. Ankersmit, G. Wijers en S. Vermaat, Installation art subjected to risk assessment. Jeffrey Shaw's Revolution as case study, in: *Inside Installations. Theory and Practice in the Care of Complex Artworks*, 91-101 (Amsterdam).

Domela Nieuwenhuis, E.

65. Domela Nieuwenhuis, E., Picture Frames in the Netherlands, *Codart Courant* 20, 14-15.

Eikema Hommes, M. van

66. Eikema Hommes, M. van, As though it had been done by just one Master. Unity and diversity in the Oranjezaal (1648-1652), Huis ten Bosch, in: Sluijter-Seijffert, N. e.a. (red.), *Aemulatio. Imitation, emulation and invention in Netherlandish art from 1500 to 1800. Essays in honor of Eric Jan Sluijter* (Zwolle), 2011.
67. Eikema Hommes, M. van, E. Kok, G. Tauber, M. Witlox, Verslag pilot studie naar het project *Rembrandts leerlingen*, Onderzoeksverslag RCE/UvA/RMA (ongepubliceerd).
68. Eikema Hommes, M. van en E. Froment, Een doek van geene bekeekenis. *De nachtelijke samenzwering van Claudius Civilis in het Schakerbos van Govert Flinck en Jürgen Ovens technisch onderzocht*, in: *Oud Holland* (in druk 2011).
69. Eikema Hommes, M. van en L. Speleers, Nine muses in the Oranjezaal: Jan Lievens' and Caesar van Everdingen's painting methods confronted, in: M. Spring (red.), *Studying Old Master Paintings – Technology and Practice, proceedings of the National Gallery Technical Bulletin 30th Anniversary Conference*, 157-164 (London), 2011.
70. Froment, E., M. van Eikema Hommes, A. Zwagerman, L. Megens en M. de Keijzer, The gallery of the former town hall of Amsterdam. An interrelation between painting, architecture and light? *ICOM-CC Interim meeting, Rome, March 2010* (published on the ICOM-website).
71. Hendriks, E. en L. van Tilborgh, (m.m.v. M. Eikema Hommes en M. van Hagem), *Vincent van Gogh. Paintings 2: Antwerp & Paris (1886-1888)*(Amsterdam).
72. Speleers, L., Eikema Hommes, M. van, Jordaens and the Oranjezaal in Huis ten Bosch Palace, the paintings and the letters, in: Münch B.U., Pataki, Z. (red.) *Jacob Jordaens - Ein Maler großen Formats* (Stuttgart).

73. Eikema Hommes, M. van en E. Froment, Het decoratieprogramma in de galerijen van het Koninklijk Paleis Amsterdam: een harmonieuze interactie tussen schilderkunst, architectuur en licht? / The decoration programme in the galleries of the Royal Palace Amsterdam: a harmonious interaction between painting, architecture and light?, in: M. van der Zwaag en R. Cohen Tervaert (red.), *Opstand in opdracht: Flinck, Ovens, Lievens, Jordaens, De Groot, Bol en Rembrandt in het paleis / The Batavian commissions: Flinck, Lievens, Ovens, Jordaens, Bol and Rembrandt in the palace*, tent. cat. Amsterdam, Koninklijk Paleis 2011, Amsterdam 2011, pp. 34-53.

Geldof, M.

74. Geldof, M., Mag ik wat van je lenen? De schildersmaterialen van Van Rappard in relatie tot Van Gogh, op: www.vangoghsatelierpraktijk.nl.
75. Geldof, M., Welk materiaal veroorzaakt de verkleuring in de vloer van 'De Slaapkamer'?, op: www.vangoghmuseum.nl/blog/slaapkamergeheimen.
76. Hendriks, E., L. Jansen, I. Fiedler, M. Geldof e.a., A comparative study of Vincent van Gogh's Bedroom series, in: *Studying Old Master Paintings: Technology and Practice*, 237-244 (Londen).
77. Johnson, D.H., E. Hendriks, M. Geldof en C.R. Johnson jr., *Do Weave Matches Imply Canvas Roll Matches?*, in: *American Institute for Conservation 2010 Annual Meeting: Conservation Continuum—examining the past, envisioning the future*.
78. Ormond, D., T. Meedendorp, T., M. Geldof, L. Megens, en K. Pilz, Interpreting Van Gogh's plein air Painting Practice: Written Sources versus Painted Image, in: *ICOM-CC Working Group Art Technological Source Research, 4th Interim Meeting*.

Groot, S. de

79. Bommel, M.R. van, M. Groot Wassink, S. de Groot e.a., From botanical source to analytical result, *28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.
80. Groot, S. de, L.O.E.S. Vermeij en M.R. van Bommel, The identification of early synthetic dyestuffs using Raman spectroscopy, in: *5th International Congress on the Application of Raman Spectroscopy in Art and Archaeology, Bilbao* (Bilbao).
81. Hinde, L., K.J. van den Berg, S. de Groot en A. Burnstock, Characterisation of surface whitening in 20th-century European paintings at Dudmaston Hall, UK, *ICOM-CC Lissabon 2011*.

Hartog, S.V.

82. Hartog, S.V., Collectieprofiel Amsterdams Historisch Museum. Advisering bij de ontwikkeling van een collectieprofiel (Fase 1), *Instituut Collectie Nederland* (ongepubliceerd).
83. Hartog, S.V., Hulpmiddel bij de waardering van historische interieurs, ICN-website & RCE-website: http://www.cultureelerfgoed.nl/sites/default/files/u4/Historische_interieurs_jan_2011.pdf.
84. Hartog, S.V., Op weg naar een richtlijn voor de waardering van historische interieurs, *Monumenten* 30 (1-2), 22-23.
85. Hartog, S.V., Richtlijn voor de waardering van historische interieurs, *ICN-website*.
86. Hartog, S.V. en T. Meereboer, Toepassen Richtlijn Culturele Waardering Historische Interieurs, 2010. Drie interviews van Stephen Hartog met Bert Vreeken, conservator Museum Willet Holthuysen te Amsterdam, over het gebruik van de richtlijn.
#1: Introductie:
<http://www.youtube.com/watch?v=k2xAQTsJTAI&feature=related>
#2: De aanleiding:
<http://www.youtube.com/watch?v=k2xAQTsJTAI&feature=related>
#3: De uitvoering:
<http://www.youtube.com/watch?v=DcrgfbpOHOk&feature=related>
87. Hartog, S.V. en T. Luger, Collectieprofiel Amsterdams Historisch Museum. Advisering bij de ontwikkeling van een collectieprofiel (Fase 2), *Instituut Collectie Nederland* (ongepubliceerd).

Huisman, G.G.H.

88. Huisman, G.G.H., Glasraam AB7185-A-I, *Jacoba van Heemskerck*, 48-49, verschenen in *Meesterlijke vrouwen, kunstenaars (v) uit de Rijkscollectie*, Januari 2011.
89. Huisman, G.G.H., Kort uitgelicht, Nieuw Thuis glas-in-lood ramen; R11722-A-G, R 3576-A-G, van Pieter Hofman, *Jaarverslag ICN 2010. Terugblik op het Instituut Collectie Nederland*, Januari 2011, p12.
90. Huisman, G.G.H., Herplaatsing van ICN glasramen in Rijksmonument Den Haag", 2010, <http://www.icn.nl/actueel/nieuws/herplaatsing-glasramen-10-09-2010>
91. Huisman, G.G.H., "RCE and stained glass windows of Hildo Krop", 2010, <http://www.youtube.com/watch?v=evBnFV3P-rc>

Hummelen, J.J.

92. Hummelen, J.J., Video-presentatie Van abbeuseum: Kiosk for useful knowledge: The Museum, Live dialogue no.3, IJsbrand Hummelen en Christiane Berndes.

Joosten, I.

93. Bommel, M.R. van, A.N. Proano Gaibor en I. Joosten, The use of dyes in Milan in 1540-1706.
94. Bommel, M.R. van en I. Joosten, What Colours Tell You. The Identification of Dyes in Historical Objects, in: C. Buss, *Silk Gold Crimson, secrets and technology at the Visconti and Sforza Courts*, 167-169.
95. Bork, E. van, S. Creange en I. Joosten, Blisters in fire gildings on silver. An investigation into blister formation and the effect of conservation treatments, in: D. Hallam en P. Mardikian (red.), *Proceedings of the interim meeting of the ICOM-CC Metal WG, Charleston, 11-15 Oktober* (Charleston).
96. Daudin-Schotte, M., M. Bisschoff, I. Joosten, H. van Keulen en K.J. van den Berg, Dry cleaning approaches for unvarnished paint surfaces, in: L. Uster-Lopez e.a. (red.), *Preprints containing the abstracts of the international conference Cleaning 2010, New insights into the cleaning of paintings, May 26-28th 2010. Valencia* (Valencia).
97. Langh, R. van, A. Pappot, S. Creange, L. Megens en I. Joosten, The effect of surface changes in heat treated bronze samples by X-Ray Fluorescence spectrometry, in: D. Hallam en P. Mardikian (red.), *Proceedings of the interim meeting of the ICOM-CC Metal WG, Charleston, 11-15 Oktober*.
98. Molen, R. van der, I. Joosten, T.C.P. Beentjes en L. Megens, Dry-ice blasting for the conservation cleaning of metals, in: D. Hallam en P. Mardikian (red.), *Proceedings of the interim meeting of the ICOM-CC Metal WG, Charleston, 11-15 Oktober* (Charleston).
99. Nicolay, J.W. en P.C. Vos (bijdrage van I. Joosten), De bewoningsgeschiedenis van Dongeradeel en het belang van middeleeuwse zoutwinning in Friesland, in: J.W. Nicolay (red.), *Terpbewoning in oostelijk Friesland*, Groninger Archaeological Studies 10, 203-215 (Charleston).
100. Joosten, I., Study of surface by low-voltage and variable pressure SEM, in: *Book of tutorials and abstracts of the 9th EMAS Regional Workshop on Electron Probe Microanalysis of Materials Today. Practical Aspects including a sessions microbeam analysis in cultural heritage, 25-28 april 2010*, 183-189 (Amsterdam).
101. Werner, U., B. Ankersmit, I. Joosten, M. de Ruiter en L. Megens, The change of the Tropenmuseum. Doing risk assessments in the coin collection, in: M. Griesser-Schermscheg en G. Krist (red.), *Metallkonservierung, metallrestaurierung. Geschichte, Methode, Praxis*, 91-104 (Böhlau Wien, Köln, Weimar).

Keijzer, M. de

102. Boevé-Jones, G.P., M. de Keijzer en K.J. van den Berg, Probing deeply into the object: The Conservation and Technical Investigation of Max Beckmann's Portrait of Family Lütjens, 1944 (Rotterdam).
103. Jongsma, R. en M. de Keijzer, Gekleurde Afwerkingen, in: Het grote orgel van de Westerkerk in Enkhuizen, 97-102 (Enkhuizen).
104. Jongsma, R. en M. de Keijzer, Keuzes voor het behouden, conserveren, restaureren of reconstrueren van het kleurgebruik in 18de-eeuwse interieurs, in: *Handelingen, 18^e-eeuws neoclassicisme in Nederland, Achtste Nederlandse Symposium Hout- en Meubelrestauratie*, Stichting Ebenist, 68-81 (Haarlem).
105. Keijzer, M. de, *Scriptum: Farbenchemie für Grafiker*, Universität für angewandte Kunst Wien (Wenen, Oostenrijk).
106. Keijzer, M. de, *Scriptum: Moderne Pigmenten: hun geschiedenis, eigenschappen en toepassingen, voor de restauratie-opleiding van de Universiteit van Amsterdam* (Amsterdam).
107. Keijzer, M. de, The complex inorganic color pigments (CICPs), EU-Artech.
108. Keijzer, M. de, L. Megens en B. Crijns, Interview omtrent kleuronderzoek aan monumenten, *Alledaagse van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*, 2011-1.
109. Knaller, R. A. Sixt, M.R. van Bommel, M. de Keijzer en R. Hofmann-de Keijzer, Der sogenannte Mantel der Hl. Elisabeth: Versuch einer Rekonstruktion der Restauriergeschichte anhand von Farbstoffanalysen (Wenen).
110. Kopp, P., S. Picchi en M. de Keijzer, Poisonous Weddings, 9th *International Symposium on Wood and Furniture Conservation, Vernacular Furniture* (Amsterdam).
111. Oberhumer, E., M.R. van Bommel, S. de Groot, R. Erlach, M. de Keijzer en R. Hofmann-de Keijzer, An Asian-European Assemblage – Dyestuffs and Mordants on a Viennese Folding Screen, decorated with a Chinese Embroidery, *DHA 28, Poznan, Polen, 21 t/m 24 oktober 2009*.
112. Polman, M. en M. de Keijzer, Duikers kleuren, in: *Moderne Bouwen* (Delft).
113. Wijnberg, L. E. Bracht, K.J. van den Berg, M. de Keijzer en H. van Keulen, A study of the grounds used by three post-war American Artists (1954-1974): Barnett Newman, Ellsworth Kelly and Brice Marden, *ICOM-CC Lissabon 2011*.

Keulen, H. van

114. Keulen, H. van e.a., Dry cleaning materials.
115. Keulen, H. van e.a. Dry cleaning materials, op: <http://www.scribd.com/doc/28005037/Painting-Dry-Cleaning-Table>.
116. Keulen, H. van, Summary of GCMS methods /results of a Round Robin sample analyzed by members of MaSC, *International Journal of Mass Spectrometry*.

Kok, A.H.A.G.

117. Kok, A.H.A.G., Het Nieuwe Verzamelen in Zoetermeer, 4289, Catalogus van Wisselwerking. De Wonderkamer van Zoetermeer (Zoetermeer).
118. Kok, A.H.A.G., Lijst Tsarenportret groot raadsel. *Collectiewijzer*, <http://www.collectiewijzer.nl/2010/11/05/lijs-tsa-renportret-is-groot-raadsel>.
119. Kok, A.H.A.G., The New Collecting in The Netherlands and a workshop at the Reinwardt Academy, *Collectingnet Newsletter* 9.
120. Kok, A.H.A.G., diverse blogposts op www.bkrkunst.nl.

Kuyvenhoven, F.R.E.

121. Kuyvenhoven, F.R.E., Diverse blogposts op www.collectiewijzer.nl.
122. Kuyvenhoven, F.R.E., *Index Nederlandse beeldende kunstenaars, kunstnijveraars en fotografen 1870-2009* (Amsterdam).
123. Kuyvenhoven, F.R.E., Het wandtapijt van Hans Norden in het stadhuis in Ameide, *Tijdschrift van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven* jg.20, nr 3, sept. 2009, 94-98.
124. Kuyvenhoven, F.R.E., Uit de collectie (tweewekelijkse rubriek waarin op de website van het ICN kunstwerken uit de rijkscollectie worden toegelicht).
125. Kuyvenhoven, F.R.E. *Uitgelicht* (Amsterdam).
126. Kuyvenhoven, F.R.E., Rapport over herkomst schilderij van Aat Velthoen (Amsterdam).

Laganà, A.

127. Cudell, A., R. Veiga, T. van Oosten, A. Laganà, A. en H. van Keulen, Strategies for the Conservation of Cellulose Acetate Artworks – a Case Study of Two Plastic Books, 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011.
128. Laganà, A., From Dummies and mock-ups to works of art. Restoring transparent unsaturated polyester works of art'. Contemporary Art Who Cares? (Amsterdam), 9-11 June 2010 (poster).
129. Laganà, A. en T.B. van Oosten, Back to Transparency; Back to Life. Research into the Restoration of Broken Transparent Unsaturated Polyester and Poly(methyl methacrylate) Works of Art, 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011.
130. Laganà, A. en T.B. van Oosten, Plastics...are forever?, in: *Riso Annex, Quaderni di Riso, Museo d'Arte contemporanea della Sicilia*, pp 99-105, n01 2010-1.
131. Oosten, T.B. van en A. Laganà, Mending broken pieces. Research into methods and materials for adhering broken unsaturated polyester artwork, Future Talks 009. The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung, 2011.
132. Oosten, T.B. van en A. Laganà, Protective materials for polyester art objects, *SFIIIC conference (Art d'Aujourd' hui patrimoine de demain. Conservation et restauration des oeuvres contemporaines)*, Paris, 24-26 June 2009 (Paris).
133. Oosten, T.B. van en A. Laganà, SamCo. Making a Sample Collection of plastics consisting of reference objects and standards materials, Future Talks 009, The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung, 2010 (poster).
134. Palmeira M, A. Laganà en T.B. van Oosten, Weeping sculpture. Research into the degradation and conservation of works of art from the series *Stage evidence* by Loris Cecchini', 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011 (poster).

Linden, Y.D.E. van der

135. Linden, Y.D.E. van der, Trompenburg te 's-Graveland, *Jaarboekje 2009 van het Oudheidkundig Genootschap Niftarlake*, 63-70.
136. Linden, Y.D.E. van der, Artikelen voor het WeesperNieuws over beelden in de openbare ruimte in de gemeente Weesp (1 september 2010 Gooitzen de Jong, 6 oktober 2010 Yvonne Leeman, 3 november 2010 Martin Klaaszen).

Luger, T.

137. Luger, T. De techniek van het waarden. Werkconferentie 18-11-2009, *Uitgave Instituut Collectie Nederland, het Nationaal Archief, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Rijksgebouwendienst*.
138. Luger, T. A new method for assessing the value of collections, *Preprints ICOM-CC 16th Triennial Conference, Lisbon 2011* (Lissabon).
139. Luger, T., De praktijk van het waarden. Paleis Soestdijk als casus voor integrale waardering. Werkconferentie 15 november 2010, *Uitgave Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Rijksgebouwendienst, het Nationaal Archief*.

Megens L.

140. De Vries-Melein, M., D. Visser, J.J. Mulder, L. Megens, L., S. Imberti, W. Kockelmann en H. Kars, Mesopotamian Haematite Seals in a new Light, in: *Proceedings of the 6th International Congress of the Archaeology of the Ancient Near East*, 219-228.
141. Eikema Hommes, M. van, E. Froment, A. Zwagerman, S. de Groot, M. de Keijzer, H. van Keulen en L. Megens, The gallery of the former town hall of Amsterdam. An interrelation between painting, architecture and light?, in: *Multidisciplinary Conservation: a Holistic View for Historic Interiors. Proceedings of the Joint Interim-Meeting of five ICOM-CC Working Groups, Rome 2010* (Rome).
142. Megens, L., Chemical Characterisation of Glass and Inlays from Dorestad, in: *Dorestad in an International Framework. New Research on Centres of Trade and Coinage in Carolingian Times* (Turnhout, België).
143. Megens, L., Pigmenten in de muurschilderingen, in: H. van Enckevort en E.N.A. Heirbaut (red.), *Opkomst en ondergang van Oppidum Batavorum, hoofdplaats van de Bataven. Archeologisch onderzoek op de St. Josephhof in Nijmegen 1*, Archeologische Berichten Nijmegen Rapport 16 (Nijmegen).

Morelissen, R.

144. Morelissen, R., Bedreigde dieren en fabelwezens in Amsterdam: een terugblik op het restauratieproject Bouwbeeldhouwkunst', *Praktijkreeks Cultureel Erfgoed* 29, 23.
145. Morelissen, R., Buitengesloten erfgoed. Naar een beter beheer van kunst in de buitenlucht, *kM* 73, 30-31.
146. Morelissen, R., Kunst per vierkante meter. Monumentale kunst uit de wederopbouwperiode, *Monumenten* 30 (1-2), 14-19.
147. Morelissen, R., Leren Waarden. Monumentale kunst en Hotel Britannia te Vlissingen, *Kunstlicht. Beeldende Kunst en Architectuur* 31 (3-4), 30-39.
148. Morelissen, R., Sgraffito, magie en misère van een naoorlogse kunstvorm, *Stuc kunst en techniek*, 476-485 (Amersfoort).
149. Morelissen, R. en V. van Rossem, Gerestaureerde objecten, *Kunst aan de straat: Behoud van Amsterdamse beelden op bruggen en gebouwen uit het interbellum* (Amsterdam).

Neevel, H.

150. Confortin, D., H. Neevel, M.R. van Bommel en B. Reissland, Study of the degradation of an early synthetic dye (crystal violet) on cotton linters, lignin and printing paper by the action of UV-Vis and Vis light and evaluation of the effect of gum arabic on degradation products and on colour change.
151. Confortin, D., H. Neevel, M.R. van Bommel, M. Brustolon, en L. Franco, Crystal violet: study of the photo-fading of an early synthetic dye in aqueous solution and on paper with HPLC-PDA, LC-MS and FORS.

Oosten, T.B. van

152. Cudell, A., R. Veiga, T.B. van Oosten, A. Laganá en H. van Keulen, Strategies for the Conservation of Cellulose Acetate Artworks – a Case Study of Two Plastic Books, 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011 (submitted).
153. Groot, S. de en T.B. van Oosten, FTIR ATR imaging, from niche in the market to common practice for conservation science, poster at the 9th RUG conference Buenos Aires, Argentina.
154. Haider, K.S. en T.B. van Oosten, Plastic bags - Research into polyethylene bags of the series 'Bicycles' by Andreas Slominski, *Future Talks 009, The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung*, 2011.
155. Laganá, A. en T.B. van Oosten, Back to Transparency; Back to Life. Research into the Restoration of Broken Transparent Unsaturated Polyester and Poly(methyl methacrylate) Works of Art, 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011 (submitted).
156. Laganá, A., T.B. van Oosten, Plastics..are forever?, in: Riso Annex, Quaderni di Riso, Museo d'Arte contemporanea della Sicilia 1.
157. Oosten, T.B. van, *Assessing condition of plastics, Studies in Conservation (IIC)* (wordt nog gepubliceerd).
158. Oosten, T.B. van, poster *Polyester onderzoek bij DSM Zwolle* ter gelegenheid van presentatie Polyester Bobslee.
159. Oosten, T.B. van, *PUR facts*, Amsterdam University Press (Amsterdam).
160. Oosten, T.B. van, B. Lorente Álvarez en A. Laganá, Protective materials for polyester art objects', *SFIIC conference (Art d'Aujourd' hui patrimoine de demain. Conservation et restauration des oeuvres contemporaines)*, Paris, 24-26 June 2009 (Parijs).
161. Oosten, T.B. van en A. Laganá, Mending broken pieces. Research into methods and materials for adhering broken unsaturated polyester artwork, *Future Talks 009, The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung*, 2011.
162. Oosten, T.B. van en A. Laganá, SamCo. Making a Sample Collection of plastics consisting of reference objects and standards materials, Poster, *Future Talks 009, The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung*, 2010.
163. Palmeira M., A. Laganá en T.B. van Oosten, Weeping sculpture: research into the degradation and conservation of works of art from the series Stage evidence by Loris Cecchini, 16th Triennial Conference, Lisbon, Portugal, September 19-23, 2011 (poster).

Ottens, J.J.

164. Ottens, J.J., *De onderzoeksagenda en collectiemanagement*, ICN-Nieuwsbrief, oktober 2009.
165. Ottens, J.J. 2011. Voorwoord in *Inside Installations: Theory and Practice in the Care of Complex Artworks*, Scholte T. and Wharton, G. (red.), Amsterdam University Press (Amsterdam).
166. Ottens, J.J. en van 't Veen, C., Voorwoord in: T.B. van Oosten, *PUR facts*, Amsterdam University Press (Amsterdam).
167. Ottens, J.J., Het Museum als duurzaam bedrijf, in: H. van de Ven *Duurzaamheid en Erfgoed*, ed in prep.

Peek, M.F.J.

168. Peek, M.F.J., *Plannenmakerij, daar blijft het niet bij*, webpublicatie presentatie symposium Bescherming Cultureel Erfgoed bij Calamiteiten, NIFV, Arnhem, 22 januari 2009 (www.nifv.nl).
169. Peek, M.F.J., *Risk Map: tool for Collection Risk Management*, webpublicatie presentatie congres Museum security: problems, trends and solutions, ICMS/ICOM, Canada, 16 september 2009 (www.icn.nl).
170. Peek, M.F.J., Theft in museums in the Netherlands – facts and figures to support Collection Risk Management, *Preprints ICOM-CC 16th Triennial Conference, Lissabon, Portugal* (Lissabon, Portugal).

Proano Gaibor, A.N.

171. Proano Gaibor, A.N., J. Kirby, Bommel M.R., e.a., Collecting Botanical Sources: Joint research on Organic Pigments and Dyestuffs.

Reissland, B.

172. Jacobi, E., B. Reissland, C. Phan Tan Luu, B. van Velzen en F. Ligterink, Rendering the invisible visible – Preventing solvent-induced migration during local repairs on iron gall ink, *Journal of Paper Conservation*, vol. 12 (2), 25-34.
173. Reissland, B., Alea iacta est - The dice has been cast, *Journal of Paper Conservation* 12(1), 3.
174. Reissland, B., Out of Sight - Out of Mind?, *Journal of Paper Conservation* 10(4), 3.
175. Reissland, B., Isolated and Uninformed?, *Journal of Paper Conservation* 10(3), 3.
176. Reissland B. (red.), XIIth IADA Congress, *The International Association of Book and Paper Conservators (IADA), 75 Abstracts, CH-Berne, University of Berne, 28 August - 2 September 2011* (Bern, Zwitserland).
177. Reissland, B. (red.), Out of Sight - Out of Mind?/Sejde z oc'í, sejde z mysli?, *The International Association of Book and Paper Conservators (IADA), 30 Abstracts CZ- Prague, National Museum, 27- 28 May 2010* (Praag, Tjechie).
178. Schalkx, H., P. Iedema, B. Reissland en B. van Velzen, Aqueous treatment of water-sensitive paper objects: Capillary unit, Blotter Wash or Paraprint wash?', *Journal of Paper Conservation* 12(1), 11-20.

Rodrigo, E.

179. Rodrigo, E., F. Duister en G. van Oudenallen, *Enrico di Tommaso, Een Tivoliaan in Amsterdam/Un Tiburtino ad Amsterdam* (Amsterdam).
180. Rodrigo, E., blogberichten op www.bkrkunst.nl.

Scholte, T.

181. Brokerhof, A.W., T. Scholte, B. Ankersmit, G. Wijers en S. Vermaat, Installation art subjected to risk assessment. Jeffrey Shaw's Revolution as case study, in: *Inside Installations. Theory and Practice in the Care of Complex Artworks*, 91-101 (Amsterdam).
182. Scholte, T., A comparative study into the conservation of site-related works of art (ethnographic and contemporary), in: R. Macedo (red.), *The Paradigm of Contemporary Art and Ethnographic Objects*, Art History Institute, Universidade Nova de Lisboa, Lisbon, 46-63 (Lissabon, Portugal)
183. Scholte, T. en G. Wharton (red.), *Inside Installations: Theory and Practice in the Care of Complex Artworks* (Amsterdam).

Tagle, A.A. de

184. Tagle, A.A. de, Materials Research and Conservation in Archaeology, in: *The Oxford Companion to Archaeology* (Oxford, UK).

Vermaat, S.

185. Brokerhof, A.W., T. Scholte, B. Ankersmit, G. Wijers en S. Vermaat, Installation art subjected to risk assessment. Jeffrey Shaw's Revolution as case study, in: *Inside Installations. Theory and Practice in the Care of Complex Artworks*, 91-101 (Amsterdam).

Wei, W.

186. Mirabele, A. and W. Wei, La misura della rugosità e della topografia della carta come metodo per distinguere le arti grafiche a tiratura multipla, in: *Proceedings Congresso Nazionale Annuale IGIC: Lo Stato dell'Arte 8, 16-18 Settembre 2010, Palazzo Ducale, Venezia* (Venetie, Italië).

187. Wei, W., FING-ART-PRINT. Fingerprinting art and cultural heritage - in situ 3D non-contact microscale documentation and identification of paintings and polychrome objects, in: *Preserving our heritage, Improving our environment II*, Cultural heritage research. FP5, FP6 and related projects, European Commission Directorate-General for Research, Brussels, 152-153 (Brussel, België).
188. Wei, W., Surface micro-roughness, cleaning, and perception, in: *Proceedings of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon, Portugal, 19-23 September 2011* (Lissabon, Portugal).
189. Wei, W. en C. von Waldthausen, Spiegeltje aan de wand - Ethische vragen over het reinigen van daguerreotypieën, *Kunst en Wetenschap* 18(4), 37-38.
190. Wei, W., I. Gerritsen en C. von Waldthausen, Re-examining the (Electro)Chemical Cleaning of Daguerreotypes. Microscopic Change vs. Macroscopic Perception, *Topics in Photographic Preservation* 14 (Washington, D.C., VS).
191. Wei, W., N. Krumperman en N. Delissen, Design of a vibration damping system for sculpture pedestals: an integral object-based approach, in: *Proceedings of the ICOM-CC 16th Triennial Meeting, Lisbon, Portugal, 19-23 September 2011* (Lissabon, Portugal).

Wijsmuller, D.

192. Wijsmuller, D., Deaccessioning on an international level, *Collectingnet Newsletter* 2 juni 2008.

Websites

193. Brake-Baldock, K.E. te, INCCA: www.incca.org.
194. Lensink, H., Erfgoed Toegankelijk: www.erfgoedtoegankelijkheid.nl.
195. Proano Gaibor, A.N., M.R. van Bommel, Organic Colorants www.organic-colorants.org.
196. The Iron Gall Ink website i.s.m. F.J. Ligterink, RCE Managementconferentie, Amersfoort (1 maart 2011): www.irongallink.org.

Overige media

197. Baal, M. van, Bèta's in de kunst (over W. Wei en M.R. van Bommel), *Technisch weekblad* 3.
198. Keijzer, M. de, L. Megens en M. Polman, Filmopnamen voor het Rietveldpaviljoen, Kröller-Müller Museum te Otterlo, 13 april 2010.
199. Keijzer, M. de en R. Hofmann-de Keijzer, Bezoek: Grossenhain, Dresden, Schulpforta, Duitsland i.v.m. literatuuronderzoek omtrent The early synthetic organic dyestuffs: Indigo carmine, voor het 29ste congres Dyes in History and Archaeology, Lissabon, Portugal, november 2010, 9 t/m 13 augustus 2010.
200. Lindner, V., Next question: Wat is dat voor apparaat in de hoek van het museum? (over Bill Wei), *NRC Next* 24 september 2009.
201. Megens, L., radio-interview BNR Denktank! 4 mei 2010.
202. Oosten, T.B. van, Radio interview: Goedemorgen Nederland, 100 jaar plastics .
203. Oosten, T.B. van, Interview: Heeft plastic eeuwig leven? *De Telegraaf*, 2009.
204. Oosten, T.B. van, Interview: Verval van plastic kunst, *NRC Handelsblad* 29 september 2009.
205. Oosten, T.B. van, Interview, *Engels magazine* januari 2010.
206. Oosten, T.B. van, Interview, *OOG, Tijdschrift van het Rijksmuseum* 4(1).
207. Oosten, T.B. van, Interview: Smaak, Rijksgebouwendienst 10(49).
208. Oosten, T.B. van, Interview: Zilver in de kast, *Tijdschrift van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed* 2011-1.

B. Colleges, lezingen en workshops / Teaching at colleges and universities, lectures and workshops

Ankersmit, B.

1. *Klimaatrisico's in praktijk*, Reinwardt te Kasteel Diepensteyn (20 januari 2009).
2. *Sense and Sensibility. Climatisation of a historic house*, Cambridge COST meeting (27-28 april 2009).
3. *Klimaatcursus te kasteel Amerongen*, studenten Universiteit van Amsterdam (18-19 mei 2009).
4. *Dineren in de eetkamer?*, Klimaat-Risicoanalyse workshop te Kasteel Amerongen (12 juni 2009).
5. *Reducing Risks to Collections*, ICCROM-CCI-ICN workshop in Beijing China (7-25 september 2009).
6. *Klimaat in de Praktijk*, cursus o.l.v. Landelijk Contact Museumconsulenten, Rotterdam (6 november 2009).
7. *Duurzaamheid & klimaatbeheersing in musea*, ICN-Themadag (12 november 2009).
8. ICN Klimaatcursus i.s.m. A.W. Brokerhof en M. Stappers (23, 24, 30 november 2009).
9. *Meten van het Binnenklimaat*, Praktijk in Ons lieve Heer op Solder, Reinwardt Academie (6 januari 2010).
10. *Klimaat in de Praktijk*, cursus o.l.v. Landelijk Contact Museumconsulenten, Franeker (20 januari 2010).
11. *Klimaat in de Praktijk*, cursus voor Behoudsmedewerkerscursus van het Nationaal Archief (10 februari 2010).
12. Klimaatcursus i.s.m. A.W. Brokerhof, Kasteel Amerongen (3-5 maart 2010).
13. Klimaatcursus, Amsterdams Historisch Museum, Amsterdam (6-8 september 2010).
14. Deelgenomen aan de Masterclass *The construction of flat decorated doors of Dutch seventeenth-century cabinets Rijksmuseum Amsterdam*, Ateliergebouw, Amsterdam (4 - 7 Oktober 2010).
15. *Sustainability and Climate Control*, keynote lecture Registrars Conference, Amsterdam (8-9 november 2010).
16. *Climate in a Microclimate box*, Rijksmuseum Pastel expert meeting, Amsterdam (18-19 november 2010).
17. The indoor climate and its physical (wooden) objects i.s.m. H.L. Schellen, NOW-Getty Panel Paintings expert meeting (10-11 januari 2011).
18. *Klimaat in de Praktijk*, cursus voor Behoudsmedewerkerscursus van het Nationaal Archief (18 januari 2011).
19. Reducing Climate Risks i.s.m. M. Stappers en J.L. Pedersoli, masterclass Olinda (21-25 maart 2011).

Beek, H. van der

20. *Veldconsultatie*, Amsterdam (12 juni 2009).
21. *Future of documentation*, Picture Meeting, Amsterdam (9 juli 2009).
22. *Effectiviteit van virtuele toegang tot collecties*, workshop Museumcongres, Enschede (8 oktober 2010).
23. *Effectiviteit van virtuele toegang tot collecties – stand van zaken onderzoek*, openbare lunchlezing, Amsterdam (2 november 2010).
24. De effectiviteit van virtuele toegankelijkheid i.s.m. H. Lensink, T. Navarrete en A.W. Brokerhof, workshops tijdens NMV-Museumcongres, Enschede (8 oktober 2010).
25. *Stand van zaken Programma toegankelijkheid*, ICN-Onderzoeksdag, Rijswijk (25 november 2010).
26. *Effectiveness of virtual access to collections* i.s.m. A.W. Brokerhof, ICOM-CC Session at the ICOM General Conference, Shanghai, China (8 november 2010).

Berg, K.J. van den

27. *Organic chemistry for conservators*, Londen, Groot-Brittannië (3-4 februari 2009).
28. *Modern Oil Paints. Analytical Challenges*, MaSC conference, Londen, Groot-Brittannië (3 april 2009).
29. *20th century oil paint media – issues in interpretation of analytical results* i.s.m. H. Tempest, A. Burnstock en K.J. van den Berg, Water sensitive oil paints. Technical examination of paintings, Picture Meeting (16 april 2009).
30. *Projecten Twintigste-eeuwse olieverf en moderne synthetische kleurstoffen*, Programma Object in Context, Veldconsultatie ICN-programma Object in Context, Amsterdam (12 juni 2009).
31. *Cleaning projects introduction. Materials and methods* i.s.m. H. van Keulen, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (29 oktober 2009).

32. *Manufacture, application and conservation aspects*, seminar Universiteit Utrecht, Utrecht (8 januari 2010).
33. Dry cleaning workshop ICN i.s.m. M. Daudin, H. van Keulen en B. Verissimo, Amsterdam (15 januari 2010).
34. *Organic chemistry for conservators*, Londen, Groot-Brittannië (2-3 februari 2010).
35. *Wasverftechniek van De Ploeg (1923-1927)*, college Universiteit van Amsterdam (12 april 2010).
36. *Surface whitening in 20th century Spanish paintings at Dudmaston Hall, UK* i.s.m. L. Hinde, A. Burnstock en S. de Groot, Picture Meeting, Amsterdam (15 april 2010).
37. Dry cleaning workshop i.s.m. M. Daudin, H. van Keulen, B. Verissimo en I. Joosten, ICN, Amsterdam (7-8 juni 2010).
38. Dry cleaning workshop textielrestauratoren i.s.m. M. Daudin, Rijksmuseum, Amsterdam (24 juni 2010).
39. *An analytical survey on formulations of 20th century oil paints* i.s.m. F. Izzo, H. van Keulen, R. Piazza, G. Biscontin, ICOM-CC scientific Research interim meeting, Pisa, Italië (7-8 oktober 2010).
40. *Characterization of efflorescence on 20th century oil paintings – an analytical study* i.s.m. A. Burnstock, S. de Groot, L. Hinde, L. Megens, ICOM-CC scientific Research interim meeting, Pisa, Italië (7-8 oktober 2010).
41. *Onderzoek beschilderde objecten aan het ICN*, Bossche Chemische Kring (12 oktober 2010).
42. Project dry cleaning. Materials and methods i.s.m. H. van Keulen, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (14 oktober 2010).
43. Some intriguing examples of efflorescence on painted surfaces, Picture Meeting (28 oktober 2010).
44. *20ste eeuwse olieverfproject*, ICN-Onderzoeksdag, Rijswijk (25 november 2010).
45. *Organic analysis ICN for MATB*, Advisory Board Meeting MATB project, Londen, Groot-Brittannië (1 december 2010).
46. *19de eeuwse rode lakken: ontkleuring en andere degradatieverschijnselen*, college Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (13 december 2010).
47. Dry cleaning workshop Institut Nationale de Patrimoine i.s.m. M. Daudin, Parijs, Frankrijk (20-21 januari 2011).
48. *Organic chemistry for conservators*, Londen, Groot-Brittannië (1-2 februari 2011).

Bergevoet, F.W.H.

49. Workshop EU netwerkbijsamenkomst, moderator, SICA, Felix Meritis, Amsterdam (7 mei 2010).
50. Training State Indemnity and shared liability agreements (Antwerpen 2-3 december, 24-25 februari 2011 Budapest).
51. Meeting International Exhibition Organisers, lezing over indemniteit en shared liability agreements, Hermitage Amsterdam (15 april 2010).
52. CM 2.0 kick-off meeting, lezing ism Günther Schauerte, Madrid (31 mei 2010).
53. Registrars Conference, lezing over CM 2.0, Amsterdam (9 november 2010).
54. *Bruikleenmonitor*, ICN-Onderzoeksdag, Rijswijk (25 november 2010).

Bommel, M.R. van

55. *An Asian-European Assemblage - Dyestuffs and Mordants on a Viennese Folding Screen, decorated with a Chinese Embroidery*, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology.
56. *The colourful life of Adolf Lehne (1856-1930)*, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology.
57. *Lehne's tables; An overview of 19th century synthetic dyes*, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology.
58. *Indigo carmine: favored but fading*, 29th annual meeting of Dyes in History and Archaeology.
59. *Oud, maar niet vergaan: onderzoek naar textiel uit de Hallstatt regio*, Amersfoort.
60. *Der sogenannte Mantel der Hl. Elisabeth: Versuch einer Rekonstruktion der Restaurierungsgeschichte anhand von Farbstoffanalysen*.
61. *Kleurrijk Onderzoek: Introductie in het kleurstof- onderzoek*, Natuurkundig genootschap Rotterdam, Amersfoort.
62. *Farbige Bänder aus den prähistorischen Minen von Hallstatt-Analysen und Experimente zur Herstellung von Repliken (work in progress) - Coloured ribbons from the prehistoric mines of Hallstatt - Analysis and experiments for the production of replicas (work in progress)*. ÖGUF-Symposium.
63. *The identification of early synthetic dyestuffs using Raman spectroscopy*, Infrared and Raman users group meeting (IRUGo), Buenos Aires, Argentinië.
64. *The identification of early synthetic dyestuffs using μ -Raman spectroscopy*, 9th EMAS workshop on Electron Probe Micro analysis of Materials today.
65. *Theorie en praktijkcolleges*, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.

Brake-Baldock, K.E. te

66. *INCCA*, veldconsultatie, bespreking van doelen van het onderzoeksprogramma Toegankelijkheid met vertegenwoordigers van musea, Amsterdam (12 juni 2009).
67. *INCCA*, Picture Meeting on Documentation (9 juli 2009).
68. Workshop INCCA Database Workshop, voor (potentiële) INCCA-leden, Amsterdam (9 oktober 2009).
69. *Introduction to the International Symposium Contemporary Art: Who Cares?*, openbare lunchlezing, Amsterdam (2 maart 2010).

70. Workshop als onderdeel van PRACTICs, *Everything you always wanted to know about the INCCA Database* voor deelnemers van het internationale symposium *Contemporary Art: Who Cares?*, Amsterdam (9-11 juni 2010).

Brokerhof, A.W.

71. *Collection Risk Management* i.s.m. B. Ankersmit, School of Conservation, Kopenhagen, Denemarken (19-23 januari 2009).
72. *Museumverlichting*, Cursus Behoudsmedewerkers, ICN, Amsterdam (10 februari 2009).
73. Workshop *Waarde en Prioriteit* i.s.m. B. Ankersmit, Koninklijke Bibliotheek, Den Haag (19 februari en 2 april 2009).
74. *Lichtlijnen in de praktijk*, Lunchpauze-lezing, ICN, Rijswijk (2 maart 2009).
75. *Collegie Museumverlichting*, Reinwardt Academie, Amsterdam (24 april 2009).
76. *There is more to risk than fire and flood*, seminar Sicherheit für Kulturinstitute—Die Umsetzung der GA-Notfall und Kulturschutzguterschutz, Restaurierungszentrum und das Kulturamt, Dusseldorf, Duitsland (28 april 2009).
77. *Optimum access at minimum risk*, seminar Sicherheit für Kulturinstitute—Die Umsetzung der GA-Notfall und Kulturschutzguterschutz, Restaurierungszentrum und das Kulturamt, Dusseldorf, Duitsland (28 april 2009).
78. ICN-Cursus *Museumverlichting*, Naturalis, Leiden (11-12 mei 2009).
79. *Een maximaal verhaal met minimale lichtschade*, colloquiumlezing voor Naturalis, Leiden (19 mei 2009).
80. *Wat is teveel stof?*, perceptie workshop tijdens 'In het stof bijten! Een studiedag over housekeeping', Studiedag Sectie Kastelen en Landhuizen met een museale functie i.s.m. ICN, Kasteel Heeswijk (11 juni 2009).
81. Workshop sessie *Values to preserve* tijdens SPHNC congres i.s.m. Robert Waller, LUMC, Leiden (10 juli 2009).
82. Workshop *Waardering van verstoofd historisch interieur*, ICN-Onderzoeksdag, ICN, Amsterdam (18 september 2009).
83. *Lichtlijnen*, workshop voor Netwerkbijeenkomst Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Dolhuys, Haarlem (26 oktober 2009).
84. Workshop *Incidentanalyse* i.s.m. M. Peek en B. Ankersmit, Haags Preventie Netwerk, Rijswijk (9 maart 2010).
85. *Collectiemanagement driehoek*, Lunchlezing, ICN, Rijswijk (14 april 2010).
86. *Risk Assessing risks to installations* i.s.m. B. Ankersmit, workshop Contemporary Art Who Cares?, KIT, Amsterdam (10 juni 2010).
87. *Anoxic storage of rubber*, Plasti-cursus, ICN, Amsterdam (14 september 2010).
88. Workshop *Significance and accessibility* i.s.m. A.E. Buelow, The National Archives, Londen, Groot-Brittanië (16 september 2010).
89. *Collection Risk Management*, Introductie voor studenten Academie Stuttgart, Amsterdam (19 oktober 2010).

Domela Nieuwenhuis, E.

90. Workshop *Framing the frame*, Codart Dertien Congress (31 mei 2010).

Eikema Hommes, M. van

91. *Decoration of a Utrecht canal house by Ferdinand Bol (1616-1680): a technical and historical analysis of an early series of large fitted canvasses*, Invited lecturer at the Friends Lecture Series, Courtauld Institute, Londen, Groot-Brittanië (maart 2010).
92. *The gallery of the former town hall of Amsterdam. An interrelation between painting, architecture and light?* i.s.m. E. Froment, A. Zwagerman, L. Megens en M. de Keijzer, ICOM-CC Interim meeting, Rome, Italië (maart 2010).
93. *Honthorst fecit (?) Gerard van Honthorst and his workshop in the Oranjezaal Huis ten Bosch* i.s.m. J. de Bruijn en L. Speleers, Glasgow, Groot-Brittanië (april 2010).
94. *Honthorst fecit (?) Gerard van Honthorst and his workshop in the Oranjezaal Huis ten Bosch*, Tripartite lezing Ateliergebouw (december 2010).
95. *Studiedag historische schildertechnieken* i.s.m., C. Caspers, workshop in Ateliergebouw, voor de Nederlandse Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis (OSK) sectie Atelierpraktijken en geschiedenis van de kunstproductie (oktober 2010).
96. *The gallery of the former town hall of Amsterdam: an interrelation between painting, architecture and light?* i.s.m. E. Froment, Picture Meeting, RCE (november 2010).
97. *From isolation to coherence: an integrated technical, visual and historical study of 17th and 18th century Dutch painting ensembles*, Kleurhistorisch platvorm, RCE, Amersfoort (februari 2011).
98. *Findings of the research and restoration of the Oranjezaal (Royal Palace Huis ten Bosch) and the galleries in the Amsterdam Royal Palace (former town hall)*, Gødens, Symposium Barocke Pracht im Schloss Gødens (maart 2011).
99. *Decoration of a Utrecht canal house by Ferdinand Bol (1616-1680): a technical and historical analysis of an early series of large fitted canvasses*, Picture Meeting, RCE, Amersfoort/Amsterdam.

Geldof, M.

100. *Vincent van Goghs atelierpraktijk in context*, Picture meeting ICN, Amsterdam (16 april 2009).
101. *The palette of Vincent van Gogh*, Symposium Van Gogh and contemporaries, Amsterdam (14-15 mei 2009).

102. *Emile Bernard and Vincent Van Gogh in Paris (1886-1888)* i.s.m. D. Ormond, Symposium Van Gogh and contemporaries, Amsterdam (14-15 mei 2009).
103. *A comparative study of Vincent van Gogh's Bedroom series*, Studying Old Master Paintings - Technology and Practise, The National Gallery Technical Bulletin 30th Anniversary Conference, National Gallery, Londen, Groot-Brittannië (16-18 september 2009).
104. *Van Gogh's Atelierpraktijk*, openbare lunchlezing ICN, Amsterdam (9 februari 2010).
105. *Translations into Colour, Technical examination of Van Gogh's copies after Millet* i.s.m. K. Pilz, openbare lunchlezing, ICN, Amsterdam (7 september 2010).
106. Interpreting Van Gogh's *plein air* Painting Practice: Written Sources versus Painted Image i.s.m. D. Ormond, T. Meedendorp, L. Megens, en K. Pilz, ICOM-CC - Working Group Art Technological Source Research, 4th Interim Meeting, Academy of Fine Arts, Wenen, Oostenrijk (23-24 september 2010).
107. *Van Gogh's 'Les Travaux des Champs' after Millet*, Picture meeting ICN, Amsterdam (28 oktober 2010).
108. *The palette of Vincent van Gogh*, Universiteit van Amsterdam, studenten master schilderijenrestauratie, Amsterdam (13 december 2010).

Groot, S. De

109. The identification of early synthetic dyestuffs using Raman spectroscopy i.s.m. L.O.E.S. Vermeij en M.R. van Bommel, *Infrared and Raman users group meeting (IRUG9)*, Buenos Aires.
110. The identification of early synthetic dyestuffs using μ -Raman spectroscopy i.s.m. L.O.E.S. Vermeij en M.R. van Bommel, *9th EMAS workshop on Electron Probe Micro analysis of Materials today*.
111. An Asian-European Assemblage - Dyestuffs and Mordants on a Viennese Folding Screen, decorated with a Chinese Embroidery, *28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology*.

Hartog, S.V.

112. *Workshops collectieprofiel Amsterdams Historisch Museum* i.s.m. T. Luger, (fase 1) in opdracht van het Amsterdams Historisch Museum, Amsterdam (28 januari, 3 maart, 17 maart, 14 april, 19 mei en 16 juni 2008).
113. *Workshops collectieprofiel Amsterdams Historisch Museum* i.s.m. T. Luger, (fase 1) in opdracht van het Amsterdams Historisch Museum, Amsterdam (oktober-december 2008).
114. *Is uw interieur een openstelling waard? Een aanzet tot de waardering van interieurs*, lezing, Conferentie *Sesam Open U?*, Historische Huizen Vlaanderen, Antwerpen (23 oktober 2008).
115. *Workshops collectiewaardering Museum Willet Holthuysen* i.s.m. T. Luger, in opdracht van het Amsterdam Museum, Amsterdam (13 januari, 3 februari, 10 maart 2010).

Huisman, G.G.H.

116. Expertmeeting *Glasramen in beweging*, onderdeel van het project Glasramen in Beweging, Amsterdam (1 december 2009).
117. *Een kennismaking met de glas-in-loodcollectie van het ICN. Glasramen in beweging*, Lezingenmiddag Gemeentemuseum Den Haag ter gelegenheid van het verschijnen van 'De speling van het licht. Glas-in-lood in Den Haag rond 1900', Den Haag (9 december 2009).
118. *Een kennismaking met de glas-in-loodcollectie van het ICN. Glasramen in beweging*, Vrienden van Museum Kempenland, Eindhoven (14 april 2010).
119. Digitalisering: 2010 Collectie Glasramen is vastgelegd in digitale beelden. Deze digitale fotobestanden zijn toegevoegd aan het CIS (collectie informatie systeem).

Hummelen, IJ.

120. *Reproductions and Materiality of Mondrian's Victory Boogie Woogie*, ICN & Van Abbemuseum seminar Reproduction of the artwork, Plug in XXL, Amsterdam, ICN (18 februari 2009).
121. *Colleges Theorie en Ethiek Conservering moderne en hedendaagse kunst*, Universiteit van Amsterdam, Minor Conservering en Restauratie (2009-2010).
122. Master workshop Conservation of modern and contemporary art, Master Preservation of complex and complicated objects, The Royal Danish Academy of Fine Arts, The School of Conservation, Kopenhagen, Denemarken (7 december 2010).
123. Rethinking education group Contemporary art who cares? (10 juni 2010). Final Discussion forum, symposium Contemporary Art who Cares? (11 juni 2010).
124. *Research project Victory Boogie Woogie*, PhD meeting New Strategies in the Conservation of Contemporary Art, University of Maastricht, Maastricht.
125. Moderator, discussion forum, EU-project: Access2CA: Access to Contemporary Art Conservation, Porto, Portugal (10 maart 2011).

126. *The role of light in construction, perception and conservation of painted surfaces*. A short essay. Picture meeting RCE 2011, Amersfoort (12 april 2011).
127. *About some concepts in restoration ethics: multiplicity, authenticity and the biography of art objects*, Restoring The Thinker, Symposium Singer museum Laren (13 mei 2011).

Joosten, I.

128. *Stofmeten, workshop, in het stofbijten* i.s.m. Wei, W., Kasteel Heeswijk, Heeswijk-Dinther (11 juni 2009).
129. *The surface of materials at high magnification*, Picture meeting, Amsterdam (14 januari 2010).
130. *Study of surface by low-voltage and variable pressure SEM*, the 9th EMAS Regional Workshop on Electron Probe Microanalysis of Materials Today. Practical Aspects including a session Microbeam analysis in cultural heritage (25-28 april 2010).
131. *The surface of materials at high magnification: what do we see?* i.s.m. L. Megens, SEM2010, SEM & Microanalysis in the study of historical technology, materials and conservation, British Museum, Londen, Groot-Brittanie (9-10 september 2010).
132. *Oud, maar niet vergaan: onderzoek naar textiel uit de Hallstatt regio* i.s.m. M.R. van Bommel, RCE, Amersfoort (21 oktober 2010).
133. *College Metaalkunde*, masterstudenten Metaal, Universiteit van Amsterdam (18/19 mei 2010).
134. *College Vroeghistorische ijzerproductie*, studenten Archeologie, Saxion Hogeschool Deventer (6 april 2010).
135. *College SEM*, masterstudenten Textiel, Universiteit van Amsterdam (1 december 2009).
136. *Farbige Bänder aus den prähistorischen Minen von Hallstatt - Analysen und Experimente zur Herstellung von Repliken* (work in progress); Coloured ribbons from the prehistoric mines of Hallstatt - Analysis and experiments for the production of replicas (work in progress) i.s.m. R. Hofmann-de Keijzeren M.R. van Bommel, ÖGUF-Symposium, Wenen, 30 oktober 2010.
137. *Dry-Ice Blasting for the Conservation Cleaning of Metals* i.s.m. R. van der Molen, T.C.P. Beentjes en L. Megens, International Conference on Metal Conservation, ICOM-CC Working Group Metal, interim meeting, Charleston, South Carolina, VS (11-14 oktober 2010).
138. *The Effect of Surface Changes in Heat Treated Bronze Samples Analyzed by X-Ray Fluorescence Spectrometry* i.s.m. R. van Langh, A. Pappot, S. Creange en L. Megens, international conference on Metal Conservation, ICOM-CC Working Group Metal Interim Meeting, Charleston, South Carolina, VS (11-14 oktober 2010).
139. *Conservation of Plaster Casts* i.s.m. F. Burghout, R. Dooijes, L. Megens en A. de Tagle, interim meeting for the ICOM-CC WG Glass and Ceramics, Corning NY, VS (3-6 oktober 2010).

Keijzer, M. de

140. *Diverse colleges i.v.m. Universitäts-Lektor aan de Universität für Angewandte Kunst Wien in Wenen*, Oostenrijk (sinds 2010).
141. *An Asian-European Assemblage - Dyestuffs and Mordants on a Viennese Folding Screen, decorated with a Chinese Embroidery*, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology (21-24 oktober 2009).
142. *The colourful life of Adolf Lehne (1856-1930)* i.s.m. M.R. van Bommel, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology (21-24 oktober 2009).
143. *Lehne's tables. An overview of 19th century synthetic dyes* i.s.m. M.R. van Bommel en K. van Duin, 28th annual meeting of Dyes in History and Archaeology (21-24 oktober 2009).
144. *Moderne Pigmenten: hun geschiedenis, eigenschappen en toepassingen*, Universiteit van Amsterdam, Module Conservering en Restauratie Master 1 (10 februari 2009).
145. *Synthetische Farbstoffe für Aristokraten und arme Künstler* i.s.m. M.R. van Bommel en R. Hofmann-de Keijzer, Gesellschaft Deutscher Chemiker Fachgruppe Geschichte der Chemie, Göttingen, Duitsland (23-27 maart 2009).
146. *The early synthetic organic dyes: The Ponceaus* i.s.m. M.R. van Bommel en R. Hofmann-de Keijzer, Picture Meeting ICN, Amsterdam (16 april 2009).
147. *The early synthetic organic dyes: The Yellows* i.s.m. M.R. van Bommel en R. Hofmann-de Keijzer, Picture Meeting ICN, Amsterdam (16 april 2009).
148. *Geschilderde bloemenbehangsels op linnen en goudleer (18de eeuw)*, *De technische kenmerken onderzocht* i.s.m. R. Jongsma en E. Koldewey, Studiedagen Historisch Interieur, Gent, België (11 mei 2009).
149. *Early synthetic organic pigments used by Vincent van Gogh at the end of his lifetime* i.s.m. M.R. van Bommel en M. Geldof, EU-Artech Symposium on Vincent van Gogh and Contemporaries, Van Gogh Museum, Amsterdam (14 en 15 mei 2009).
150. *Modern Pigments: From Vincent van Gogh to Ellsworth Kelly*, Akademie der bildenden Künste, Wenen, Oostenrijk (29 mei 2009).
151. *Synthetische kleurstoffen: Kleurrijk Textiel*, lunchpauzelezing ICN, Amsterdam (2 juni 2009).
152. *Keuzes voor het behouden, conserveren, restaureren of reconstrueren van het kleurgebruik in 18de-eeuwse interieurs* i.s.m. R. Jongsma, 8ste Nederlandse Symposium Hout- en Meubelrestauratie, Meubel en interieur à l'antique – 18de eeuwse neoclassicisme in Nederland, Stichting Ebenist, Hodshonhuis, Haarlem (2 oktober 2009).

153. *Pigmenten*, Nationaal Restauratie Centrum, Amsterdam (14 oktober 2009).
154. *The colourful life of Adolf Lehne (1856-1930)* i.s.m. R. Hofmann-de Keijzer, DHA 28, Poznan, Polen (21-24 oktober 2009).
155. *Verfspoor terug* i.s.m. M. Polman, Historische Vereniging Harenkarspel Tuitjenhorn (7 november 2009).
156. *Early synthetic organic lake pigments used by Vincent van Gogh at the end of his lifetime* i.s.m. M. de Keijzer en M.R. van Bommel, Symposium Van Gogh and contemporaries, Amsterdam (14-15 mei 2009).
157. *Verfspoor terug. Het kleurhistorisch onderzoek aan het interieur van de Gereformeerde Kerk te Andijk*, Gereformeerde Kerk, Andijk (29 januari 2010).
158. *Pigmentgeschichte*–Teil 1, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (februari 2010).
159. *Pigmentgeschichte*–Teil 2, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (februari 2010).
160. *Pigmentgeschichte*–Teil 3, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (februari 2010).
161. *The gallery of the former town hall of Amsterdam. An interrelation between painting, architecture and light?*, ICOM-CC Joint Interim meeting on Multidisciplinary Conservation: a Holistic View for Historic Interiors, Rome, Italië (23-26 maart 2010).
162. *Modern Pigments*, International Symposium Contemporary Art: Who Cares?, ICN, Amsterdam (9 en 11 juni 2010).
163. *The Colourful Past, the 6th Coatings Science International Congress* in Noordwijk, Hermitage Museum, Amsterdam (30 juni 2010).
164. *Mrs Dye and Mr. Pigment* i.s.m. R. Hofmann-de Keijzer, Lycée Français de Vienne, Wenen, Oostenrijk, i.v.m. Thema Kunst und Wissenschaft (16 september 2010).
165. *The early synthetic organic dyestuffs: Indigo carmine, favored but fading* i.s.m. M.R. van Bommel, R. Hofmann-de Keijzer en R. Knaller, 29ste congres Dyes in History and Archaeology, Lissabon, Portugal (12 november 2010).
166. Der sogenannte Mantel der Hl. Elisabeth: Versuch einer Rekonstruktion der Restauriergeschichte anhand von Farbstoffanalysen, congres Farbe, Wenen, Oostenrijk (12 november 2010).
167. *Snapshot: The early synthetic organic dyestuffs: Indigo carmine, favored but fading* i.s.m. M.R. van Bommel, R. Hofmann-de Keijzer en R. Knaller, afdelingsoverleg afdeling Kennis, Amsterdam (18 november 2010).
168. *Pigmentgeschichte*–Teil 1, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (22 november 2010).
169. *Pigmentgeschichte*–Teil 2, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (23 november 2010).
170. *Pigmentgeschichte*–Teil 3, Farbenchemie für Grafiker, Universität für angewandte Kunst Wien, Wenen, Oostenrijk (24 november 2010).
171. Workshop *Historisch Interieur, microscopie etc.*, Amsterdam, (9-12 december 2010).
172. *Early synthetic organic lake pigments used by Vincent van Gogh in the South of France (1888-1890)*, I.I.C. Oostenrijk, Hofburg, Wenen, Oostenrijk (14 december 2010).
173. *Historical Sources, Object in Context* (31 januari 2011).

Keulen, H. van

174. *The analysis of synthetic pigments by py-GCMS*, MaSC conference, Londen, Groot-Brittannië (3 april 2009).
175. *The results of the MaSC Round Robin 2007 sample*, MaSC conference, Londen, Groot-Brittannië (3 april 2009).

Kok, A.H.A.G.

176. *Module Collection Development*, AHK Reinwardt Academie Master of Museology 2008–2009.
177. Workshop *Waarderen van mobiel erfgoed*, Stichting Veteranen Autobussen, Nieuwegein (januari 2009).
178. Workshop *Boegbeelden van een collectie*, congres 'Nu voor later' Amsterdam (12 februari 2009).
179. *Kunst is exotisch*, sectie Culturen, Afrika Museum, Berg en Dal (14 mei 2009).
180. *Selecteren en afstoten*, sectie Culturen Museumvereniging, Museum Gouda, (2 juli 2009).
181. Workshop *Out of focus/Buiten beeld*, Museumcongres 2009, Middelburg (8-9 oktober 2009).
182. *College Waardering van roerend erfgoed*, AHK Reinwardt Academie Bachelor Museologie, Amsterdam (26 oktober 2009).
183. *Module Collection Development: Collecting with source communities*, AHK Reinwardt Academie Master of Museology 2009–2010.
184. Gastcollege *It's the real thing, over authenticiteit en erfgoed*, restauratorenopleiding UvA, Amsterdam (17 februari 2010).
185. *ICN behind the scenes*, Contemporary Art: Who Cares?, Amsterdam (juni 2010).
186. Gastcollege *ICN geschiedenis en toekomst*, Master Kunstgeschiedenis, Universiteit Utrecht.
187. *Module Collection Development: Collecting is about creating value*, AHK Reinwardt Academie, Master of Museology (2010–2011).
188. *Selecteren en afstoten, de positieve kant*, MIAT i.s.m. Faro, Gent, België (11 februari 2011).
189. Workshop *Ambarawa Railway Museum, an integrated approach*, Ambarawa/Semarang, Indonesië (programma Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed) (28 februari–4 maart 2011).

Kuyvenhoven, F.R.E.

190. *Kunstgeschiedenis*, Vossiusgymnasium, Amsterdam (19 maart 2009).
191. *Collectiebeleid van de Nederlandse overheid in historisch perspectief*, Agentschap kunsten en Erfgoed, BAM en FARO, Antwerpen (8 oktober 2009).

Laganà, A.

192. *La conservazione dei materiali plastici*, Casi di studio: due borse in acetato e nitrato di cellulosa, Plart Museum, Napels, Italië (21 april 2009).
193. The conservation of PP tapestries, University of Prague, Praag, Tjechië (27 mei 2009).
194. *The conservation of the mobile home a polyester sculpture*, University of Prague, Praag, Tjechië (27 mei 2009).
195. Workshop on consolidation of PUR ether foam i.s.m. T.B. van Oosten, A. Lorne en R. Kievits, Amsterdam (30 juni-1 juli 2009).
196. POPART, Preservation of Plastics Artifacts in museum collections, ICN-Onderzoekdag, Ateliergebouw, Amsterdam (18 september 2009).
197. Workshop Plastics Course i.s.m. T.B. van Oosten, ICN, Amsterdam (5-8 oktober 2009).
198. Mending broken piece. Investigation into a suitable method for adhering damaged works of art made of transparent unsaturated polyester, Conference, Future Talks 009, The Conservation of Modern Materials in Applied Arts and Design, Die Neue Sammlung, Munchen, Duitsland (22-23 oktober 2009).
199. Workshop *Plastics Course* i.s.m. T.B. van Oosten, Museu De Serralves, Porto, Portugal (23-25 maart 2010).
200. Workshop Taste of Plastics i.s.m. T.B. van Oosten, Contemporary Art Who Cares?, Amsterdam (10-11 juni 2010).
201. Workshop *Plastics Course* i.s.m. T.B. van Oosten, West Dean College, Chichester: Edward James Foundation (28 juni-2 juli 2010).
202. Workshop *Plastics Course* i.s.m. T.B. van Oosten, ICN, Amsterdam (13-16 september 2010).
203. *Plastics workshop* i.s.m. T.B. van Oosten, Beeldenstorm, Eindhoven (29 september 2010).
204. *Transparent plastics: problems, research, strategies*, Kunststofdag, samenwerking SBMK en ICN, RCE, Amersfoort (22 februari 2011).
205. *Processing methods and degradation of plastics*, studenten minor opleiding, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (16 maart 2011).
206. Workshop *Plastics Course* i.s.m. T.B. van Oosten, Institut Nationale de Patrimoine, Parijs, Frankrijk (4-6 april 2011).

Lensink, H.

207. *Verkenning Erfgoed Toegankelijkheid Virtueel*, Veldconsultatiedag externen, Amsterdam (12 juni 2009).
208. *Imago Revisited*, Veldconsultatiedag externen, Amsterdam (12 juni 2009).
209. *Verkenning Erfgoed Toegankelijkheid Virtueel*, kennislezing voor in- en externen, ICN, Amsterdam (26 oktober 2009).

Ligterink, F.

210. *The Future of Ink Corrosion* i.s.m. B. Reissland, symposium Aandacht voor Conservering, Metamorfoze, het Nationale Programma voor het Behoud van het Papieren Erfgoed, Den Haag (22 juni 2010).
211. *The Urgency of Ink Corrosion* i.s.m. B. Reissland, Film-presentatie, 1º Seminário de Preservação de Patrimônio Documental e Acervos Culturais: Um Desafio Amazônico, Governo do Estado do Pará – Secretaria de Estado de Cultura – Diretoria de Patrimônio – Arquivo Público do Estado do Pará – Centro de Memória da Amazônia – UFPA, Apoio: Ministério da Cultura, Universidade Federal do Pará, Instituto Federal Tecnológico do Pará, Fundação Cultural Presidente Tancredo Neves, Grêmio Literário Português, Belém, Brazilië (22-24 maart 2010).
212. *Ink corrosion prognosis by computer simulation: A novel tool to support conservation treatment decisions* i.s.m. B. Reissland, C. Phan-Tan-Luu en N.E. Ligterink, XIIth Congress of the International Association of Book and Paper Conservators, Bern, Zwitserland (28 augustus-2 september 2011).

Luger, T.

213. *Werkend of niet werkend? De functionele authenticiteit van een object*, Moderator workshop op congres Nu voor later!, Reinwardt Academie, Amsterdam (11 februari 2009).
214. *Het sprekende object* i.s.m. A. Kok, masterclass over collectiewaardering voor De Wonderkamer van Zoetermeer, Stads museum, Zoetermeer (18 maart 2009).
215. *De museale wereld, waardering van cultureel erfgoed en het ICN-programma Waarde en waardering*, gastcollege in collegereeks 'Geld en Erfgoed', masteropleiding Erfgoedstudies, Vrije Universiteit, Amsterdam (20 maart 2009).
216. *De waardering van erfgoed van het dagelijks leven*, expert meeting, Arnhem (14 oktober 2009).
217. *Workshops collectiewaardering Museum Willet Holthuysen* i.s.m. S.V. Hartog, Amsterdam Museum, Amsterdam (13 januari, 3 februari, 10 maart 2010).

218. (Deelname aan) *Betekenisgeving*, specialistenforum eerstejaars Reinwardtstudenten, Reinwardt Academie, Amsterdam (21 oktober 2010).
219. (Deelname aan) *Rondetafelbijeenkomst over toekomst religieus erfgoed*, Catharijne Convent i.s.m. Bureau Berenschot, Utrecht (8 november 2010).
220. *Intersubjectieve en methodologische verantwoorde waardering*, Dag van het Muzikaal Erfgoed, Resonant, Antwerpen (9 december 2010).
221. *Op waarde geschat?* symposium 'Altijd prijs! Over de waarde van sieraden', Stedelijk Museum Den Bosch, Den Bosch (13 januari 2011).
222. *Roerend cultureel erfgoed in Nederland*, gastcollege in de collegereeks 'Geld en Erfgoed', masteropleiding Erfgoedstudies, Vrije Universiteit, Amsterdam (11 februari 2011).

Megens, L.

223. *Romeinse muurschilderingen in Nederland. Schildermaterialen en techniek*, RCE Kleurhistorisch Platform, Amersfoort (oktober 2009).
224. *Onderzoekstechnieken voor Glas en Keramiek*, opleiding Restauratiekunde, specialisatie Glas en Keramiek, Universiteit van Amsterdam (2009-2010).
225. *Degradatie van Archeologisch Glas*, opleiding Restauratiekunde, specialisatie Glas en Keramiek, Universiteit van Amsterdam (december 2010).
226. *Microscopie voor kleurhistorisch onderzoek*, opleiding Restauratiekunde, specialisatie Historische Interieurs, Universiteit van Amsterdam (december 2010).
227. *Colourful Surfaces*, EMAS 2010, 9th Regional Workshop on "Electron Probe Microanalysis Today - Practical Aspects, Amsterdam (25-28 april 2010).
228. *Lead white processing and particle size selection according to historical recipes from the seventeenth to the nineteenth century* i.s.m. M. Stols-Witlox, ICOM-CC Working Group Art Technological Source Research, 4th Interim Meeting, Academy of Fine Arts, Wenen, Oostenrijk (23-24 september 2010).
229. *Interpreting Van Gogh's plein air Painting Practice: Written Sources versus Painted Image* i.s.m. D. Ormond, T. Meedendorp, L. Megens, en K. Pilz, ICOM-CC - Working Group Art Technological Source Research, 4th Interim Meeting, Academy of Fine Arts, Wenen, Oostenrijk (23-24 september 2010).
230. *Conservation of Plaster Casts* i.s.m. F. Burghout, R. Dooijes, I. Joosten en A. de Tagle, interim meeting for the ICOM-CC WG Glass and Ceramics, Corning NY, VS (3-6 oktober 2010).
231. *Historical Restorations in the National Museum of Antiquities, Leiden, The Netherlands* i.s.m. R. Dooijes, interim meeting ICOM-CC WG Glass and Ceramics, Corning NY, VS (3-6 oktober 2010).
232. *Dry-Ice Blasting for the Conservation Cleaning of Metals* i.s.m. R. van der Molen, T.C.P. Beentjes en I. Joosten, International Conference on Metal Conservation, ICOM-CC Working Group Metal, interim meeting, Charleston, South Carolina, VS (11-14 oktober 2010).
233. *The Effect of Surface Changes in Heat Treated Bronze Samples Analyzed by X-Ray Fluorescence Spectrometry* i.s.m. R. van Langh, A. Pappot, S. Creange en I. Joosten, international conference on Metal Conservation, ICOM-CC Working Group Metal Interim Meeting, Charleston, South Carolina, VS (11-14 oktober 2010).

Morelissen, R.

234. *Kunst in de Kou*, Huis voor de Kunsten Limburg, Venray (2 juli 2009).
235. *Preserving Outdoor Sculpture*, VDR Mannheim, Duitsland (25-26 oktober 2009).
236. *Functie en waardering vs beheer en behoud*, ABC Hoorlem (13 oktober 2010).
237. Het ICN-project Kunst in de Openbare Ruimte, SKOR LOKO, Den Haag (3 december 2010).

Neevel, J.G.

238. *Non-invasive identification of Van Gogh's drawing inks*, Akademie für Bildenden Kunste, Wenen (28 mei 2009).
239. *Non-invasive identification of Van Gogh's drawing inks*, Symposium Van Gogh and contemporaries, Amsterdam (14-15 mei 2009).
240. *De identificatie van Van Gogh's tekeninkten*, openbare lunchlezing, ICN, Amsterdam (3 februari 2009).

Oosten, T.B. van

241. *Speciale kunststofdagen* (maart en mei 2009).
242. *The conservation of a PVC balloon*, University of Prague, Praag, Tjechië (27 mei 2009).
243. *The conservation of PUR flexible foam artworks*, University of Prague, Praag, Tjechië (27 mei 2009).
244. *Masterclass Plastics*, AIC, Omaha NB, VS (8-10 juni 2009).
245. *Workshop Consolidation of PUR ether foam*, Amsterdam (30 juni-1 juli 2009).
246. *Masterclass Plastics Internationaal* i.s.m. A. Laganá, Amsterdam (5-8 oktober 2009).

247. *Speciale kunststofdagen*, Rubberdag in atelier Lydia Beerkens (november 2009).
248. *Polymeren in de Poly-kliniek. De conservering van moderne en hedendaagse kunst*, FARO tweedaags symposium, Antwerpen, België (december 2009).
249. Workshop *Plastics* i.s.m. A. Laganá, Museum Serralves, Porto, Portugal (20-21, 22-25 maart 2010).
250. *Introduction into plastics and POPART*, University of Washington and Lee, VS (3 mei 2010).
251. Workshop *A taste of Plastics* i.s.m. A. Laganá, Conference Contemporary art Who Cares?, Amsterdam (9 juni 2010).
252. Workshop *A taste of Plastics* i.s.m. A. Laganá, Conference Contemporary art who cares?, Amsterdam (11 juni 2010).
253. Workshop *Plastics* i.s.m. A. Laganá, West Dean College, Chichester: Edward James Foundation (28 juni–2 juli 2010).
254. International Masterclass *Plastics* i.s.m. A. Laganá, ICN, Amsterdam (13-16 september 2010).
255. Workshop *Plastics*, Beeldenstorm Kunstenaarsatelier, Eindhoven (29 september 2010).
256. Workshop *Plastics* i.s.m. A. Laganá, Institut Nationale de Patrimoine, Parijs, Frankrijk (4-6 april 2011).
257. *Conservation Research into Plastics*, Canadian Conservation Institute, Ottawa, Canada (13 april 2010).
258. *Round table discussion: The role of science in the conservation of contemporary art*, Conference Contemporary Art Who Cares?, Amsterdam (10 juni 2010).
259. *Round table discussion*, Conference Contemporary Art Who Cares?, Amsterdam (11 juni 2010).
260. *Introductie op plastics*, studenten opleiding Conservering, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (17 maart 2010).
261. *Sick POLYmers in the POLYclinic*, Research at ICN into the degradation and conservation of plastic artefacts in Cultural Heritage, EAS (Eastern analytical Symposium, Newark, VS (15-17 november 2010).
262. *Plastics in Modern and Contemporary Art: new materials, new approaches*, keynote lecture AIAr Science and Contemporary Art, Ferrara, Italië (1-4 maart 2011).
263. *Conservation Research into Modern and Contemporary Art. Recent Advances in conservation*, National Museum Institute, New Delhi, India (9 maart 2011).
264. *Speciale kunststofdagen*, RCE, Amersfoort (22 februari 2011).

Ottens, J.J.

265. *Openingspeech*, EU-Artech Symposium on Vincent van Gogh and Contemporaries, Van Gogh Museum, Amsterdam (14 en 15 mei 2009).
266. *Closure and round table* i.s.m. A. de Tagle, EU-Artech Symposium on Vincent van Gogh and Contemporaries, Van Gogh Museum, Amsterdam (14 en 15 mei 2009).
267. *De onderzoeksagenda roerend erfgoed en de rol van internationale samenwerking*, ICN-onderzoeksdag, Ateliergebouw, Amsterdam (18 september 2009).
268. *Inleiding*, werkconferentie over Waarderen van Erfgoed, RCE, Amersfoort (18 november 2009).
269. *ICN-Onderzoeksagenda*, werkbezoek aan het KNMI, De Bilt (18 maart 2010).
270. *A Research Agenda on Movable Heritage*, the 9th EMAS Regional workshop on electron Probe Microanalysis of Materials today, Practical Aspects including a session on microbeam analysis in cultural heritage, Amsterdam (25-28 april 2010).
271. *ICN-kennis; de Onderzoeksagenda en meer*, lunchlezing, opleiding Restauratie en conservering, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (25 mei 2010).
272. *ICN behind the scenes* i.s.m. A.H.A.G. Kok, symposium Contemporary Art: Who Cares? Amsterdam (9-11 juni 2010).
273. *Closure session*, symposium Contemporary Art: Who Cares?, Amsterdam (i.s.m. T. Scholte) (9-11 juni 2010).
274. *Conservation Research at the ICN, a Dutch Governmental Service*, Vietnamese delegatie van Directors General van verschillende ministeries, Amsterdam (19 november 2010).
275. *De Onderzoeksagenda en de Collectie*, ICN-onderzoeksdag, Rijswijk (25 november 2010).
276. *Research at the Institute of Cultural Heritage and Science4Arts*, Smithsonian Conservation Institute, in het kader van de samenwerking tussen Science4Arts en Sci-art, Washington, USA (13 december 2010).
277. *Introductie Onderzoeksagenda Roerend Erfgoed 2008 – 2012*, RCE-lunchlezing, Amersfoort (7 maart 2011).
278. *Kennis voor de erfgoedpraktijk* i.s.m. J. Bazelmans, van onroerend naar roerend, OCW-directeurenlunch, Den Haag (28 maart 2011).
279. *Algemene inleiding op het programma Science4Arts en het belang voor de sector Kennis Roerend*, RCE-managementconferentie, Amersfoort (7 juni 2011).

Peek, M.F.J.

280. *Plannenmakerij, daar blijft het niet bij*, symposium Bescherming Cultureel Erfgoed bij Calamiteiten, Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (NIFV), Arnhem (22 januari 2009).
281. *Be prepared!*, Collections at risk: Safeguarding our cultural heritage, Museum of Archaeology, Valletta, Malta (15-17 mei 2009).

282. Workshop *Evacuation of collection* i.s.m. J.B. Pennock, Collections at risk: Safeguarding our cultural heritage, Museum of Archaeology, Valletta, Malta (15-17 mei 2009).
283. *Risk Map: tool for Collection Risk Management*, congres 'Museum security: problems, trends and solutions', International Committee on Museum Security (ICMS/ICOM), Musée de la Civilisation du Québec en Musée national des beaux-arts du Québec, Canada (16 september 2009).

Reissland, B.

284. *Colloquium Restaurierung Goethe & Schiller Briefwechsel* i.s.m. H. Porck, Goethe- und Schiller - Archiv, Weimar, Duitsland (15-16 januari 2009).
285. Impact of conservation treatment on collection value: Disclosure of hidden risks, *IADA symposium "Out of sight – Out of mind?"*, Praag, Tjechië (mei 2010).
286. *The Ink Corrosion Chapter – Back to the Future*, kennislezing, ICN, Amsterdam (14 december 2009).
287. *ICN Paper Research*, Heads of Art on Paper Leading European Conservation Studios, ICN, Amsterdam (23-24 april 2009).
288. *The Urgency of Ink Corrosion*, film-presentatie door Frank Ligterink en Birgit Reissland, 1° Seminário de Preservação de Patrimônio Documental e Acervos Culturais: Um Desafio Amazônico, Governo do Estado do Pará – Secretaria de Estado de Cultura – Diretoria de Patrimônio – Arquivo Público do Estado do Pará – Centro de Memória da Amazônia – UFPA, Apoio: Ministério da Cultura, Universidade Federal do Pará, Instituto Federal Tecnológico do Pará, Fundação Cultural Presidente Tancredo Neves, Grêmio Literário Português, Belém, Brazilië (22-24 maart 2010).
289. *The Future of Ink Corrosion*, film-presentatie door Frank Ligterink en Birgit Reissland, 1° Seminário de Preservação de Patrimônio Documental e Acervos Culturais: Um Desafio Amazônico, Governo do Estado do Pará – Secretaria de Estado de Cultura – Diretoria de Patrimônio – Arquivo Público do Estado do Pará – Centro de Memória da Amazônia – UFPA, Apoio: Ministério da Cultura, Universidade Federal do Pará, Instituto Federal Tecnológico do Pará, Fundação Cultural Presidente Tancredo Neves, Grêmio Literário Português, Belém, Brazilië (22-24 maart 2010).
290. *The Future of Ink Corrosion* i.s.m. F. Ligterink, symposium "Aandacht voor Conservering", Metamorfoze, het Nationale Programma voor het Behoud van het Papieren Erfgoed, Den Haag (22 juni 2010).
291. *Impact of conservation treatment on collection value: Disclosure of hidden risks* i.s.m. H. Porck, C. Phan Tan Luu en G. Beentjes, Paper Conservators (IADA), Praag, Tjechië (27-28 mei 2010).
292. Paper, Iron Gall Inks and Ink Corrosion, masterstudenten Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (16, 17, 20 november 2009).
293. *Zwartverven*, masterstudenten Textiel, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (8 maart 2010).
294. *Writing a research proposal*, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (december 2010).
295. *Iron Gall Inks and Ink Corrosion*, masterstudenten papier, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (2010).
296. Iron Gall Inks and Ink Corrosion, masterstudenten Papier, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (7, 8 en 10 maart 2011).
297. *Ink corrosion prognosis by computer simulation: A novel tool to support conservation treatment decisions* i.s.m. F.J. Ligterink, C. Phan-Tan-Luu en N.E. Ligterink, XIIth Congress of the International Association of Book and Paper Conservators, Bern, Zwitserland, 28 August - 2 September 2011 (30 augustus 2011).
298. *Value-based decision making in paper conservation* i.s.m. H. Porck, C. Phan Tan Luu, F.J. Ligterink en G. Beentjes, XIIth Congress of the International Association of Book and Paper Conservators, Bern, 28 August - 2 September 2011 (29 augustus 2011).
299. *Deep Purple? Visualizing the alarming low lightfastness of crystal violet inks* i.s.m. J. Geerts, D. Confortin, J.G. Neevel, B. van Velzen en F.J. Ligterink, XIIth Congress of the International Association of Book and Paper Conservators, Bern, 28 August - 2 September 2011 (31 augustus 2011).
300. *How would you treat this and... why? Risk-based decision making for ink corroded objects* i.s.m. F.J. Ligterink, XIIth Congress of the International Association of Book and Paper Conservators, Bern, Zwitserland, 28 August - 2 September 2011.

Rodrigo, E.

301. *Rijk(s) en divers. Het ICN en zijn collectie*, Wittem (13 februari 2009).
302. *Het ICN en zijn collectie Oorlogskunst*, Den Haag (24 juni 2009).
303. Verwervingen, lunchpauzelezing, Amsterdam (14 september 2010).

Scholte, T.

304. *Strategies for the conservation of contemporary art. Introductie op problematiek conservering en besluitvorming voor hedendaagse kunst*, studenten Preservation and Presentation of the Moving Image, master Media Studies, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam (april 2008, mei 2009 en april 2010).
305. *Introductie op programma Object in Context*, ICN-Onderzoeksdag, ICN, Rijswijk (25 november 2010).

306. *Introductie op programma Object in Context*, studenten conserveringsopleiding Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart, Ateliergebouw, Amsterdam (18 oktober 2010).
307. *Duurzaamheid van het object in een veranderende context*, ICN-Themadag over Duurzaamheid, Amsterdam (11 november 2009).
308. *Collaborative approaches in the conservation of contemporary art*, conferentie over de problematiek van hedendaagse kunstconservering 'What about our world after us?', Kumu Art Museum, Tallinn, Estland (18 september 2009).
309. *Introductie op programma Object in Context*, Veldconsultatie ICN, Amsterdam (12 juni 2009).

Tagle, A.A. de

310. *Applications of Science to Cultural Heritage Research*, University of Sao Paulo, Brazilië (november).
311. *Science as applied to research in contemporary and modern art, the role of information strategies*, workshop INCCA, Pinacoteca do Estado de Sao Paulo, Brazilië (november).
312. 20 lezingen en bijhorende practica voor cursus *Advanced Architecture Conservation*, University of Pennsylvania, PA, VS (21 januari–19 februari).
313. *New Issues in Conservation of Contemporary Art*, lunchlezing, ICN, Amsterdam (6 oktober).
314. *Bewerking van het ICCROM Policies Document* (augustus-oktober).
315. *Microanalytical techniques in Archaeological Research*, EMAS, TU Delft, Delft (26 april).
316. Round table guest member *Microanalysis in Cultural Heritage*, EMAS, Amsterdam (29 april).
317. 20 lezingen en bijhorende practica cursus *Advanced Architecture Conservation*, University of Pennsylvania, PA, VS (18 januari–19 februari).
318. Round table lecturer *Authenticity and Meaning and Science in Conservation of Contemporary Art*, congres Contemporary Art, Who Cares? Amsterdam (9–12 juni).
319. *Science in Archaeology*, preliminary session European Archaeological Society, Delft (31 augustus).
320. *Presentation on the ways of EC projects participation*, discussions meeting of the Structuring Board for the National Research Agenda in Conservation Science for Spain, Madrid, Spanje (22–23 november).
321. *Discussie Round tables CIMCA 2 (Conservation in Modern and Contemporary Art)*, Brazilië (6-9 december).
322. Oprichting INCCA Iberoamerica (10 december).
323. *Scientific Research as Applied to the Conservation of Archaeological Sites and Materials*, The Cyprus Institute, Nicosia, Cyprus (14 januari 2011).
324. 20 lezingen en bijhorende practica cursus *Advanced Architecture Conservation*, University of Pennsylvania, PA, VS (31 januari–4 maart 2011).

Vermaat, S. Th.

325. *Monumentale wandkunst uit de wederopbouw*, gastcollege studenten Kunstgeschiedenis VU, ICN, Amsterdam (14 september 2009).
326. 200 jaar Rijksacademie lunchpauzelezing, Amsterdam.

Wei, W.

327. *In het stofbijten! Een studiedag over housekeeping* i.s.m. I. Joosten, Studiedag Sectie Kastelen en Landhuizen met een museale functie i.s.m. Instituut Collectie Nederland, Kasteel Heeswijk (11 juni 2009).
328. *Fingerprinting Objects as Protection against Illegal Trafficking*, AIC Annual Meeting, plenary session, Los Angeles, CA, VS (19-22 mei 2009).
329. *Vibrations ...*, VII European Registrars Conference, Amsterdam (7-9 november 2010).
330. *Demonstratie over stof en waardering* i.s.m. A.W. Brokerhof en T. Luger, ICN-Onderzoeksdag, Amsterdam (19 september 2009).
331. *Demonstratie van FINGArTPRINT*, conferentie Modern Art: Who Cares (9-11 juni 2010).
332. *International Research on the Conservation and Restoration of Face-Mounted Photographs*, Studiedag Perspex, ICN en SBMK, Amsterdam (2 maart 2009).
333. *Demonstratie en metingen met FINGArTPRINT system (Illicit Trafficking of Movable Cultural Heritage)*, National Museum of Archaeology, Napels/Pompei, Italië (maart 2009).
334. *Confocal white light profilometry as a tool in surface studies of paintings* i.s.m. A. de Tagle, EU Artech Final Meeting, Van Gogh Museum, Amsterdam (mei 2009).
335. *Re-examining the (Electro-)Chemical Cleaning of Daguerrotypes: Microscopic Change vs. Macroscopic Perception* i.s.m. I. Gerritsen en C. von Waldhausen, AIC Annual Meeting, Milwaukee, WI, VS (11-14 mei 2010).
336. *Restoration ethics, cleaning and perception - a case study* i.s.m. Z. Benders and E. Domela-Nieuwenhuis, AIC Annual Meeting, Philadelphia, PA, VS (31 mei–3 juni 2011).
337. *Electrochemisch reinigen van daguerrotypiën*, ICN-Onderzoeksdag, Amsterdam (18 september 2009).

338. *Vingerafdrukken als Bescherming tegen Illegale Handel* i.s.m. M. van Heese, studie van de Nederlandse Registrars Groep en SIMIN, Universiteit Utrecht, Utrecht (14 juni 2010).
339. *Cleaning and perception of photos*, Contemporary Art: Who Cares?, Parallel sessions-Behind the scenes: ICN and the Ateliergebouw, Amsterdam (9 juni 2010).

C. Begeleiding afstudeerders, promovendi en stagiairs / Student supervision

Ankersmit, B.

1. M. Martens, *Climate predictions in museums*, promovendus Technische Universiteit Eindhoven.
2. J. Rietveld, *De bewezen fluctuatie*, Reinwardt Academie (2011).

Berg, K.J. van den

3. H. Tempest, *Watergevoelige olieverven*, Courtauld Institute of Art, Londen, sept-dec. 2009
4. L. Hinde, *Blanching in moderne schilderijen* (Dudmaston, National Trust). Courtauld Institute of Art, Londen, sept-dec. 2010
5. A. Soldano, *Geleidbaarheid verfoppervlakten en implicaties voor schoonmaak oppervlakten*, École de Condé, Parijs, sept-dec. 2009.
6. S. Litjens, *Historische zoste eeuwse olieverftubes in Nederlandse collecties* Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam, Voorjaar 2010.
7. B. Verissimo, *Overzicht 'moist' methoden voor reiniging schilderijoppervlakten*, dissertatie MA, Lissabon okt 2009 - sept. 2010.
8. F. Izzo, *Protocol voor analyse van toegevoegde metaalstearaten aan verf en analyse bindmiddelen zoste eeuwse schilderijen*, promovenda Universita Ca' Foscari, Venetië, okt 2009 – sept. 2010.
9. G. Silvester, *Onderzoek naar watergevoeligheid en degradatie moderne olieverven*, Courtauld Institute of Art, Londen, sept-dec. 2011.
10. H. Diependaal, *De schilderkist van Breitner en de kleuren van Standage*, Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam, Voorjaar 2011.

Bommel, M.R. van

11. A.N. Proano Gaibor (MLO).
12. Y. Brandt (MLO).
13. N. Koops (MLO).
14. L.O.E.S. Vermeij, masterstudent Universiteit Utrecht.
15. J. Groen, masterstudent Vrije Universiteit, Amsterdam.
16. P. van Strien, *Carta database ge-update ten behoeve van de publicatie The making of the Victory Boogie Woogie*, student Radboud Universiteit Nijmegen (2010).
17. D. Confortin, *Aging of cultural heritage materials: A physico-chemical approach to conservation science. Studies on paper, parchment, pigments and dyes*, promovenda University of Padua, Italië (2011).

Brake-Baldock, K.E. te

18. M. Swinkels, *Museumtours. Toegangspoort naar restauratie- en conserveringsproblematiek*, Diploma Master of Arts Kunsten, Cultuur en Media, Rijksuniversiteit Groningen (april t/m augustus 2009).

Brokerhof, A.W. (i.s.m. S. de Groot)

19. S. Smulders, *Chemische beitsen. Een onderzoek naar de lichteheid en identificatie van drie metaalzout-beitsen op eikenhout* masterscriptie Universiteit van Amsterdam (2010).

Eikema Hommes, M. van

20. T. van Run, *Het Rembrandt leerlingen project*, stagiair MA Kunstgeschiedenis, Universiteit van Amsterdam, (vanaf oktober 2010).
21. J. Vandenburg, *Schildertechniek van Jacob Backer*, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam, in het kader van het Rembrandt leerlingen project (vanaf januari 2010).
22. A. van Milligen, MA restaurator schilderijen, *Blijf aan de bal-project van het UWV*, in het kader van het Rembrandt leerlingen project (juni 2010-oktober 2011).

23. S. van den Meerendonk, *Het Rembrandt leerlingen project*, stagiair MA kunstgeschiedenis, Universiteit van Amsterdam (december 2009-mei 2010).

Geldof, M.

24. L. Steyn, *Van Gogh's cobalt blue: Research into the possible causes for elements found by means of SEM-EDX in two distinct variants of cobalt aluminate used by Vincent Van Gogh 1886 - 1890*, masterscriptie Schilderijenrestauratie, Universiteit van Amsterdam (januari tot juni 2011).
25. N. Bosscher, *Rode lakken geïdentificeerd met de Vis-microspectrofotometer en aanbevelingen voor bloggende wetenschappers*, Reinwardt Academie, Amsterdam (1 februari tot 14 juni 2010).

Groot, S. De

26. A.N. Proano Gaibor, ROC Amsterdam (MLO).
27. Y. Brand, ROC Amsterdam (MLO).
28. N. Koops, ROC Amsterdam (MLO).
29. L.O.E.S. Vermeij, masterscriptie Universiteit Utrecht.

Huisman, G.G.H.

30. I. Voskamp, *Eerste inventarisatie van glasramen in museale collecties*, stagiaire Reinwardt Academie, Amsterdam (2009-2010).
31. L. Plezier, *Onderzoek naar oeuvres van een zevental kunstenaars uit de collectie van het RCE zodat aan de hand van de onderzoeksresultaten in een aantal cases de methodiek van waardering op glasramen getoetst kan worden*, stagiaire Kunstgeschiedenis, Universiteit Leiden (2010-2011).

Hummelen, IJ.

32. V. van Saaze, *Doing Art Works. A Study into the Presentation and Conservation of Installation Artworks*, promovenda Universiteit Maastricht (2005-2010).
33. H. Sigmond, *Sprekend verleden, bron voor de toekomst. De toepassing van oral history in historische binnenruimten*, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2009-2010).

Joosten, I.

34. R. van der Molen, *Droogijstralen, dé reinigingstechniek voor metalen?*, ICN metaalopleiding tot restaurator (2009).
35. R. van IJken, *Spoelen van poreus messing na een chemische behandeling met ethyleen diamine tetra-azijnzuur* (2009), afstudeerscriptie ICN metaalopleiding tot restaurator, (2009).
36. K. Mol, *Archeologisch roest, een onderzoek naar de mogelijke effecten van de opslag van archeologisch ijzer tijdens en direct na archeologisch ijzer tijdens en direct na archeologische veldwerkzaamheden*, masterscriptie Universiteit van Amsterdam (2011).
37. B. Verissimo Mendez, *Overzicht 'moist' methoden voor reiniging schilderijoppervlakten*, dissertatie MA, Lissabon okt 2009 - sept. 2010.
38. J. Nienhuis, promovenda TU Delft/Universiteit van Leiden (2010-2015).

Keijzer, M. De

39. S. Litjens, masterstudent, Universiteit van Amsterdam.

Kok, A.H.A.G.

40. P. Cardia, *Life Writing in Musea*, afstudeerscriptie Reinwardt Academie, Amsterdam (2010).
41. S. van der Lans, *Herzien collectieplan*, stagair bij Catharijneconvent, Utrecht (2010).
42. J. Dunki Jacobs, *Onderzoek naar toepassing Handreiking Collectieplan*, stagair bij Collectiebalans Moderne Kunst, Reinwardt Academie, Amsterdam (2010).
43. A. Campo Rosillo, stage bij project Play BKR Eindhoven (2010).

Kuyvenhoven, F.C.E.

44. C. Wesselink, *Kunstenaars van de Kultuurkamer. Geschiedenis en collectieve herinnering 1930-2012*, promovenda Universiteit van Amsterdam (2009-2013).

Laganà A.

45. M. Wagenaar, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2010-2011).

Ligterink F.

46. J. Geerts, *Lichtschade aan gekleurd werk op papier. Onderzoek naar een gedifferentieerd schadebeeld*, masterscriptie opleiding Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (januari-juni 2010).
47. Gastdocent, Workshop *Metamerie*, Restauratie-opleiding Universiteit van Amsterdam (sinds 2009).

Luger, T.

48. N. Leloup, Reinwardt Academie, Amsterdam (september 2009-januari 2010).
49. Externe deskundige bij eindexamens bacheloropleiding Reinwardt Academie, Amsterdam (juni 2010).
50. J. Dunki Jacobs, Value and evaluation: the concept of value and the current status of value in the Dutch museumfield, Reinwardt Academie, Amsterdam (september 2010–september 2011).
51. I. van Buul, postdoctorale stage na masteropleiding Kunstgeschiedenis (januari – juli 2011).

Megens, L.

52. E. Koek, *Conservation of Neolithic Whiteware from Tell Sabi Abyad, Syria*, afstudeerscriptie ICN Keramiek en Glas Restauratie (2009).
53. D. Paff, *Schuurpapier, gebruik in de glas- en keramiekrestauratie*, afstudeerscriptie ICN Keramiek en Glas Restauratie (2009).
54. A. Visbeen, *Witte lagen op terra cotta modellen van beelden van Artus Quellinus*, afstudeerscriptie ICN Keramiek en Glas Restauratie (2009).
55. R. van der Molen, *Droogijstralen, de reinigingstechniek voor metalen?*, afstudeerscriptie ICN Metaalrestauratie (2009).
56. N. Verhulst, *Onderzoek van oppervlaktelagen op Maaskalksteen in de binnenhal van het stadhuis te Maastricht*, masterscriptie Restauratiekunde, specialisatie Keramiek en Glas, Universiteit van Amsterdam (2010).

Morelissen R.

57. J. Hörmann, stagiair Reinwardt Academie (voorjaar 2010).
58. G. Moen, stagiair Reinwardt Academie (najaar 2010).
59. J. Hörmann, stagiair Reinwardt Academie (afstuderen) (voorjaar 2011).

Neevel, H.

60. D. Confortin, promovenda University of Padua, Italië.

Oosten, T.B. van

61. M. Wagenaar, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2010-2011).
62. E. Schone, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2009-2010).
63. K. Kessler, *Wie gewonnen, so zerronnen. Herstellungs- und Zersetzungsprozesse von Celluloid, dargestellt an ausgewählten Beispielen der Westdeutschen Celluloidwerke in Lank-Latum*, Cologna University of Applied Science, Faculty of Culture Science (december 2010).

Peek, M.F.J.

64. J. Roos, Optimalisatie van de totale premiekorting binnen de huidige indenniteitsregeling, bachelorscriptie Actuariaal Universiteit van Amsterdam/Amsterdam Centre for Insurance Studies (ACIS) (februari–mei 2009).
65. B. Schuurs, *Optimalisatie van de Indenniteitsregeling*, bachelorscriptie Actuariaal Universiteit van Amsterdam/Amsterdam Centre for Insurance Studies (ACIS) (februari-mei 2009).
66. T.M.J. Arendz, *Evaluatie Subsidieregeling Indenniteit Bruiklenen 2005*, Rijkstraine ministerie van OCW (september 2010–februari 2011).

Reissland, B.

67. F. Leffelaar, *Stookkaarten*, afstudeerscriptie Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (2008-2009).
68. L. van Ravels, *Wasdoek, een analyse van 'de moderne Assepoester', onderzoek naar wasdoek en enkele andere waterafstotende stoffen*, afstudeerscriptie Textielrestauratie (2008-2009).
69. J.-M. Poot, *Lichtschade aan museale objecten op papier: Aquarellen van het Rijksmuseum nader bekeken*, masterscriptie Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (2009- 2010).
70. J. Geerts, *Lichtschade aan gekleurd werk op papier. Onderzoek naar een gedifferentieerd schadebeeld*, masterscriptie Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (2009 - 2010).
71. H. Schalkx, *Het spoelen van watergevoelige objecten van papier: Capillary Unit or Blotter Wash?*, masterscriptie Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (2009 - 2010).

72. A. Nederlof, *De zoektocht naar de achtergrond en de samenstelling van gekleurd krijt in de periode van Vincent van Gogh, met zijn tekeningen als uitgangspunt*, masterscriptie Conservering en Restauratie, specialisatie Boek en Papier, Universiteit van Amsterdam (2010 - 2011).
73. D. Confortin, *Aging of cultural heritage materials: A physico-chemical approach to conservation science. Studies on paper, parchment, pigments and dyes*, Università degli Studi di Padova, Dipartimento di Scienze Chimiche, Scuola di Dottorato di Ricerca in Scienze Molecolari Indirizzato: Scienze Chimiche (2010).

Scholte, T.

74. K. Withofs, *Elektrisch aangedreven kunstwerken: een kijk op de praktijk met twee casestudies van Jan van Munster (°1939)*, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2009-2010).
75. H. Sigmond, *Sprekend verleden, bron voor de toekomst. De toepassing van oral history in historische binnenruimten*, masterscriptie Conservering en Restauratie, Universiteit van Amsterdam (2009-2010).

Tagle, A.A. de

76. A. Fernández, beoordeling PhD-thesis *Estofado y Policromía en altares de Guipúzcoa*, Universidad Bilbao, Spanje (13-15 maart) (vanuit Amsterdam).
77. D. Gayo en Pilar Sedano, CHARISMA (12 februari).
78. L. Vollono, *The conservation of the decorative ceiling of the Whitney Studio in New York City*, University of Pennsylvania, Philadelphia, PA, VS (28 januari 2010).
79. EPISCON, Evaluatie presentaties, Boedapest, Hongarije (27-30 mei).
80. Evaluatie PhD-voorstel van Janneke Nienhuis, TU Delft (14 december 2010).
81. Beoordeling PhD-thesis Daria Confortin (december).
82. Review en proof reading van vele artikelen.

Wei, W.

83. M. Borrego Cordero, *Invloed van trillingen op schilderijen*, masterstudent Polytechnic University of Valencia - Conservation of Cultural, Valencia, Spanje (externe adviseur) (2011).
84. L. Sauvage, *Invloed van trillingen op pastels*, masterstudent/promovenda Centre de recherche et de restauration des musées de France (C2RMF), Parijs, Frankrijk (externe adviseur) (2011).
85. Gastdocent *Mechanische beproeving*, materiaal(metaal)kunde, Restauratie opleiding, Universiteit van Amsterdam (sinds 2009).
86. N. Bunnell, *Ruwheidsmetingen – schoonmaken van acrylverfen plastics*. stagiaire Washington and Lee University, VS (2009).
87. C. Small, *Elektrochemisch reinigen van daguerreotypieën*, stagiaire Washington and Lee University, VS (2009).
88. I. Gerritsen, *Elektrochemisch reinigen van daguerreotypieën*, restauratie-opleiding metaal, ICN (2008-2009).
89. P. Chiriboga-Arroyo, *Invloed van trillingen op schilderijen*, promovendus TU Delft, faculteit Lucht- en Ruimtevaart, Europees Marie-Curie project EPISCON (begeleider en co-promotor) (2006-najaar 2011).
90. P. Vavrova (gastwetenschapper), *Veroudering van face-mounted foto's*, Europees Marie-Curie project EPISCON (2008-2009).

D. Organisatie van platforms en symposia / Organisation of platforms and symposia

Ankersmit, B.

1. *Naar de Knoppen* (i.s.m. M. Stappers), themadag van het Klimaatnetwerk, Eindhoven (17 februari 2011).
2. *Waardebepaling van monumenten* (i.s.m. A.W. Brokerhof), expertmeeting Rijksgebouwendienst, Paleis Soestdijk, Soestdijk (5 oktober 2009).

Beek, van der, H.

3. Mede-organisator seminar *Plug in XL: the reproduction of the artwork* (i.s.m. het Van Abbe Museum), Amsterdam (5 februari 2009).

Berg, K.J. van den

4. Organisatie *Picture meetings*:
 - Anglo-Dutch 16th century painting, Amsterdam (15 januari 2009).
 - Technical examination of paintings, Amsterdam (16 april 2009).
 - Conservation Documentation (live stream on internet), Amsterdam (9 juli 2009).
 - Cleaning of painted surfaces (14 oktober 2010).
 - no theme, Amsterdam (15 april 2010).
 - Paintings in historic interiors, Amsterdam (28 oktober 2010).
 - Painted surfaces; colour changes, matteness/gloss, fading, and cleaning issues, Amersfoort (12 april 2011).
5. Co-organisatie *MaSC Workshop and Meetings*: London (30 maart-3 april 2009), Boston (9-13 mei 2011).

Bommel, M.R. van

6. Expert meeting *Verven met textiel en bereiden organische pigmenten* (i.s.m. A.N. Proano Gaibor) (12-15 oktober 2010).
7. Mede-organisator *Van Gogh Symposium 2009*.
8. Organisatie demonstratie voor pers van binnen EU-ARTECH ontwikkelde apparatuur i.s.m. I. Joosten (mei 2009).

Brake-Baldock, K.E. te

9. Projectleider *PRACTICs of Contemporary Art: The Future* (Practices, Research, Access, Collaboration, Teaching In Conservation of Contemporary Art) (2009-2011).
10. Organisatie seminar en project meeting *Access2CA: Access to Contemporary Art Conservation* (seminar en PRACTICs partner meeting), Moderna galerija, Ljubljana, Slovenija (10-11 december 2009).
11. Organisatie internationaal symposium *Contemporary Art: Who Cares?*, Amsterdam (9-11 juni 2010).
12. Organisatie seminar en meeting *Access2CA: Access to Contemporary Art Conservation (part II)*, Museum Serralves, Porto, Portugal (10-11 maart 2011).

Brokerhof, A.W.

13. *Symposium op Solder – Musea in monumenten, monumenten in musea* i.s.m. B. Ankersmit, 'Ons' Lieve Heer op Solder, Amsterdam (26 juni 2009).
14. *SPHNC Annual Conference*, LUMC, Leiden (6-11 juli 2009).
15. *Salzburg Global Seminar*, Salzburg, Oostenrijk (28-31 oktober 2009).
16. Organisator ICN-Themadag *Dubbel Duurzaam*, ICN, Amsterdam (2 november 2009).
17. Werkconferentie *De Techniek van het Waarderen* i.s.m. B. Ankersmit, Amersfoort (18 november 2009).
18. Organisator discussieavond *Conservation treatment, who decides?* featuring Barbara Appelbaum i.s.m. Restauratoren Nederland, Amsterdam (31 maart 2011).

Domela Nieuwenhuis, E.

19. Organisatie expert meeting *Schilderijlijsten*, ICN, Amsterdam (20 november 2009).
20. Organisatie expert meeting *Schilderijlijsten*, Mauritshuis, Den Haag (22 april 2010).
21. Organisatie expert meeting *Schilderijlijsten*, ICN, Amsterdam (20 oktober 2010).

Hartog, S.V.

22. Organisatie ICN-Themadag *Historische Interieurs in Musea*, Amsterdam (22 mei 2008).

Hummelen, IJ.

23. Mede-organisator seminar *Plug in XXL: the reproduction of the artwork* (i.s.m. het Van Abbe Museum), Amsterdam (5 februari 2009).

Joosten, I.

24. Organisatie demonstratie voor pers van binnen EU-ARTECH ontwikkelde apparatuur i.s.m. M.R. van Bommel, Amsterdam (mei 2009).
25. Organisatie workshop 9th *EMAS Regional Workshop on Electron Probe Microanalysis of Materials Today. Practical Aspects including a sessions micro-beam analysis in cultural heritage*, Amsterdam (25-28 april 2010).

Keijzer, M. de

26. Deelname congres *EMAS 2010, 9th EMAS Regional Workshop on Electron Probe Microanalysis of materials Today*, Amsterdam (25-28 april 2010).

Kievits, R.M.

27. Organisatie Stichting Ebenist, Achtste Nederlandse Symposium Hout- en Meubelrestauratie: *Meubel en interieur à l'antique – 18e eeuwse neoclassicisme in Nederland*, Haarlem, 2 oktober 2009.
28. Organisatie Stichting Ebenist, 10th International Symposium on Wood and Furniture Conservation: *Restoring Joints, Conserving Structures*, Amsterdam, 8 and 9 October 2010.

Kok, A.H.A.G.

29. Dagvoorzitter *Picturemeeting*, Amsterdam (9 juli 2009).
30. Organisatie ICN-Themadag *Het Museum: Dubbel Duurzaam*, Amsterdam (12 november 2009).
31. Organisatie *Jaarvergadering Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis*, Amsterdam (29 januari 2010).

Kuyvenhoven, F.R.E.

32. Mede-organisatie expert meeting *Schilderijlijsten*, ICN, Amsterdam (20 november 2009).
33. Mede-organisatie expert meeting *Schilderijlijsten*, ICN, Amsterdam (20 oktober 2010).
34. Organisatie *Ontvangst familie Mw. Tony Swaanswijk-Koek* (weduwe Lucebert) in het kader van het *Schilderijlijstenproject*.

Ligterink, F.

35. Organisatie expert meeting *Metamorfoze Air filtration*, KB/NA, Den Haag (12-13 januari 2009).
36. Mede-organisatie expert meeting *Microfading*, ICN, Amsterdam (16-17 maart 2009).

Luger, T.

37. Organisatie *De techniek van het waardenen. Werkconferentie over het waardenen van cultureel erfgoed i.s.m. i.s.m. het Nationaal Archief en de Rijksgebouwendienst*, Amersfoort (18 november 2009).
38. Organisatie *De praktijk van het waardenen - Paleis Soestdijk als casus voor integrale waardering i.s.m. het Nationaal Archief en de Rijksgebouwendienst*, tweede werkconferentie over waardenen voor erfgoedprofessionals, Soestdijk (15 november 2010).

Megens, L.

39. Mede-organisatie 9th *Regional Workshop on "Electron Probe Microanalysis Today-Practical Aspects*, EMAS 2010, Amsterdam (25-28 april 2010).

Morelissen, R.

40. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (15 april 2010).
41. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (21 september 2010).

Peek, M.F.J.

42. Mede-organisatie Symposium *Bescherming Cultureel Erfgoed bij Calamiteiten* bij het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (NIFV) in Arnhem, 21 januari 2009.
43. Mede-organisatie Netwerkdag *Cultureel erfgoed en brandveiligheid* bij het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (NIFV) in Arnhem, 4 maart 2010.
44. Mede-organisatie *Collecties in Brand! Bescherming van ons erfgoed* bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort, 22 maart 2011.
45. Reissland, B.
46. Mede-organisatie symposium *'Out of Sight - Out of Mind?' / 'Sejde z oc'i, sejde z myslí?'*, Praag, Tjechië (27-28 mei 2010).
47. Mede-organisatie *2011 XIIth International Congress of The International Association of Book and Paper Conservators (IADA)*, Bern, Zwitserland (28 augustus - 2 september 2011).

Scholte, T.

48. Lid programmacommissie *Contemporary Art: Who Cares?*, Amsterdam (8-10 juni 2010).

Tagle, A.A. de

49. Organisatie en leiding *Microfado-meter experts meeting*, Amsterdam (15-17 april 2009).
50. Organisatie, leiding *Van Gogh symposium 2009*, Van Gogh Museum, Amsterdam (14-15 mei 2009).
51. Organisatie en discussies *INCCA i.s.m. K. te Brake-Baldock*, Pinacoteca do Estado de Sao Paulo, Brazilië (19-24 november 2009).
52. Organisatie *Workshop Light Luminiscence on Ancient collection materials*, University of Pennsylvania, PA, VS (15-17 februari 2010).
53. Organisatie twee Ronde tafelgesprekken, *Science en Authenticity* op congres *Contemporary Art, Who Cares?*, Amsterdam (9-12 juni 2010).
54. Organisatie en leiding van de commissies *Science back at ICCROM* en *Forum on Science at ICCROM*, Revitalization of the General Assembly.
55. Organisatie toelating Latijns America tot brancheorganisatie *INCCA Iberoamerica*, i.s.m. Spanje en Portugal, Belo Horizonte, Brazilië (10 december 2010).

Vermaat, S.

56. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (17 maart 2009).
57. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (18 juni 2009).
58. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amersfoort (17 september 2009).
59. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (24 november 2009).
60. Organisatie platformbijeenkomst *Monumentale wandkunst*, Amsterdam (14 januari 2010).

Wei, W.

61. Organisatie Foto Werkgroep bijeenkomsten, 2x per jaar (sinds 2008).
62. Organisatie bijeenkomst *International Network for the Conservation of Face-Mounted Photographs*, 1x per jaar (sinds 2004).
63. Organisatie Sokratische gesprekken over restauratie ethiek (vanaf nov 2011).

E. Relaties en netwerken / Relations and networks

Ankersmit, B.

1. Coördinatie Klimaatnetwerk.
2. Bezoek Roman Kozlowski, Polish Academy of Sciences, Institute of Catalysis and Surface Chemistry, Cultural Heritage Research (26-27 mei 2010).

Beek, H. van der

3. Lid ICOM-CC.

Berg, K.J. van den

4. Organisator Picture Meetings (sinds 2005).
5. Europees co-ordinator MaSC, gebruikersgroep voor massaspectrometrie en chromatografie (sinds 2002).
6. Editor ArtMatters, Journal for Technical Art History (sinds 2001).
7. Samenwerkings-overeenkomst met Courtauld Institute of Art, dr. A. Burnstock (head of Dept. Conservation and Technology) uitwisseling en onderwijs met staff en studenten (sinds 2003).
8. Lid International Advisory Board of Studies, Courtauld Institute of Art (sinds 2003).
9. Lid Advisory board STW project *New optical probes of paint and other opaque layers*, prof.dr. A. Lagendijk, AMOLF (sinds 2010).
10. Lid Advisory board *Making Art in Tudor Britain*-project, National Portrait Gallery London (sinds 2009).
11. Lid Modern Paints research initiative – coordinatie Tom Learner, GCI (sinds 2005).
12. Lid ICOM-CC (incl. werkgroepen Paintings, Scientific Research, Modern Materials, ATSR).
13. Lid IIC.
14. Lid INCCA.

Bergevoet, F.W.H.

15. Lid Stuurgroep NL-aggregators Europeana (december 2010-maart 2011).
16. OMC-working Group meeting, co-voorzitter (Brussel 5-6 februari, Brussel 18-19 juni, Brussel 29 september 2009, Brussel, 24-25 november 2009, 21 januari, 17 maart, 20 mei, 2 september 2010).
17. Editorial meeting CM 2.0 website, Berlijn, Duitsland (27 januari 2010).
18. *Veldconsultatie Collectiebalans Moderne Kunst*, moderator Amsterdam (2 en 16 februari 2009).
19. Bijeenkomst stuurgroep Collectiecentrum Fryslan, Leeuwarden (12 februari, 26 maart en 23 april 2010).
20. Editorial meeting OMC report, Londen, Groot-Brittannië (7 juni 2010).
21. Steering Group meeting CM 2.0, project-coördinator/voorzitter (Amsterdam 12 juni, Bucharest 6 november 2009, Budapest 8/9 april 2010, Athene 28/29 oktober 2010).
22. Museumcongres NMV, afnemen enquête, Enschede (7-8 oktober 2010).

Bommel, M.R. van

23. Tripartite samenwerking: start 3 projecten (2009), 16 studentenprojecten in 2010 en 12 studentenprojecten in 2011.
24. Lid Scientific committee Dyes in History and Archaeology (2008-2011).
25. Expert meeting verven met textiel en bereiden organische pigmenten, 12-15 oktober 2010.
26. Mede-organisator Van Gogh Symposium in 2009.
27. Mede-organisator demonstratie voor pers van binnen EU-ARTECH ontwikkelde apparatuur (mei 2009)
28. Afsluiting EU-ARTECH (5 jaar, 11 partners).
29. CHARISMA, september 2010 (4 jaar, 21 partners).

Brake-Baldock, K.E. te

30. Central coordinator network, member international steering committee *International Network for the Conservation of Contemporary Art (INCCA)* (2005-2011).
31. Adviseur nieuwe groepen *INCCA*: INCCA Education, INCCA PhD and Postdoc Network, INCCA Central and Eastern Europe, INCCA-f (Frans sprekende INCCA leden), INCCA Ibero America (Spaanse en Portugees sprekende INCCA leden) (2009-2011).
32. Programme committee international symposium *Contemporary Art: Who cares?* (2010).

Brokerhof, A.W.

33. Lid editorial Board *IIC Reviews in Conservation*.
34. Scientific committee CAWC-posters.
35. Peer reviewer voor ICOM-CC 2011 Lisbon, Portugal.
36. Scientific committee Risk Management Symposium Rob Waller Lisbon 2011.
37. Eindexamencommissie ICN studenten (2009).
38. Mentor Fachhochschule Koln (2009).
39. Advisory Committee, *Advances in Anoxia and Microfading*, Tate, London 2011.

Domela Nieuwenhuis, E.

40. Lid projectgroep *Terminologie schilderijlijsten* (Stedelijk Museum, Schiedam; Mauritshuis, Den Haag; zelfstandige lijstenrestauratoren).

Eikema Hommes, M.H. van

41. Voorzitter sectie *Atelierpraktijken en geschiedenis van de kunstproductie* van de Nederlandse Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis (OSK) (vanaf januari 2010).
42. Lid begeleidingscommissie restauratie van drie plafondstukken van Gerard de Lairese uit het Vredespaleis, Den Haag (2009-2011).

Groot, S. de

43. Lid ICOM-CC Scientific Research Working Group, interim meeting (oktober 2010).

Hartog, S.V.

44. Lid erfgoedbrede werkgroep *Samenwerking waarden* (sinds mei 2009).
45. Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon.

Huisman, G.G.H.

46. Lid redactieraad RCE.
47. Lid Vereniging Nederlandse Kunsthistorici.
48. Lid Vereniging van Vrienden van Modern Glas.

Hummelen, IJ.

49. Lid stuurgroep Stichting Behoud Moderne Kunst (2009).
50. Lid van PhD network INCCA.
51. Lid Stuurgroep Plug In XXL Van Abbemuseum.
52. Lid Programmagroep onderzoeksvoorstel NWO-Vrije Competitie, *New strategies for the conservation of contemporary art* (2009).
53. Lid advisory committee, The Panza Collection Initiative, Guggenheim Museum, New York.
54. Lid restauratiecommissie van de Denker van Rodin, Singer Museum Laren.

Joosten, I.

55. Lid scientific committee 9th *EMAS Regional Workshop on Electron Probe Microanalysis of Materials Today. Practical Aspects including a session micro-beam analysis in cultural heritage, 25-28 april 2010.*

Kievits, R.M.

56. Bestuurslid Stichting Ebenist.
57. Restauratorlid Restauratoren Nederland.
58. Lid ICOM-CC.

Kok, A.H.A.G.

59. Lid stuurgroep Muzikaal Erfgoed, Nederlands Muziek Instituut, Den Haag.
60. Adviseur Stichting Computer Erfgoed Nederland.
61. Adviseur Stichting Mobiele Collectie Nederland.
62. Adviseur Stichting Collectie Henk Schiffmacher.
63. Adviseur Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen.
64. Lid klankbordgroep PhD-programma Community Museums Past and Present.

Kuyvenhoven, F.R.E.

65. Lid Vereniging Nederlandse Kunsthistorici.
66. Lid Koninklijk Oudheidkundig Genootschap.

Laganá, A.

67. External Coordinator *Study, Conservation and Restoration of the Historical Design Collection COMPASSO D'ORO*, CCR (Centro Conservazione la Venaria Reale, Turijn, Italië).
68. Founding member, Junior coordinator for the educational and teaching section, Referent of plastic materials conservation *INCCA Italy Groep*.
69. Lid ICOM-CC (+ werkgroep Modern Materials & contemporary Art).
70. Lid INCCA.
71. Lid Restauratoren Nederland.

Lensink, H.,

72. Lid ICOM-CC.

Linden, Y.D.E. van der

73. Lid commissie Schilderijen, Koninklijk Oudheidkundig Genootschap.
74. Lid begeleidingscommissie Jachthuis St. Hubertus.

Luger, T.

75. Lid *Kernwerkgroep roerend religieus erfgoed* (september 2010-april 2011).
76. Oprichter en voorzitter Erfgoedbrede werkgroep *Samenwerking waarderen* (sinds mei 2009).
77. Deelname aan werkbezoek English Heritage, georganiseerd door afdeling Landschap, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (25-28 mei 2010).

Oosten, T.B. van

78. External expert, final thesis examination, University of Applied Arts, Keulen, Duitsland.
79. Lid 7th Framework EU POPART project.
80. Work Package leader *Work Package 1* 7th Framework EU POPART project (EU Project no. 21228).
81. Lid ICOM-CC, member of Directory Board, treasurer (2005-2011).
82. Directory Board meeting Lissabon (maart 2009).
83. Directory Board meeting Rome (oktober 2009).
84. Directory Board meeting CCI, Ottawa, Canada (12-17 april 2010).
85. Directory Board meeting, LUMC, Leiden, (13-16 september 2010).
86. Directory Board meeting, National Museum of India, New Delhi, India (9-12 maart 2011).
87. Lid ICOM-CC (+ werkgroepen Education and Training, Scientific Research, Modern Materials & contemporary Art).
88. Lid IIC.
89. Lid INCCA.

Ottens, J.J.

90. Lid van ICOM-CC.
91. Lid NL-delegatie namens OCW naar de ICCROM General Assembly en coördinator bezoek Director General-ICCROM aan Nederland (ICN, RCE, NA en DCE) (10-12 maart, 2010).
92. Lid bestuur Onderzoekschool Kunstgeschiedenis (OSK) namens het ICN.

93. Lid van de tripartite (RCE, RMA en UvA) advies en de tripartite stuurgroep.
94. Stuurgroep Van Gogh's atelierpraktijk.
95. Lid NL begeleidingsgroep van de JPI on Cultural Heritage.
96. Lid schrijversgroep t.b.v. het kaderstuk voor het NWO-programma Science4Arts.
97. RCE-roerend vertegenwoordiger in samenwerkingsverband CAAS (TU-Delft, RU-Leiden en RCE), waaronder ook een gezamenlijke PhD valt.
98. Lid COAST, een netwerk voor samenwerking tussen industrie en kennisinstututen voor de kwaliteitsborging op analytische technieken in Nederland.

Peek, M.F.J.

99. Lid klankbordgroep Kenniscentrum Veiligheid Cultureel Erfgoed.
100. Lid Vereniging Kunst, Cultuur en Recht (VKCR).
101. Lid International Committee for Museum Security (ICMS/ICOM).
102. Lid Nederlandse Registrar's Group.
103. Lid Cultuurbeschermingsoverleg.
104. Lid Brandweer en Cultureel Erfgoed.

Proano Gaibor, N.A.

105. Expert meeting verven met textiel en bereiden organische pigmenten, 12-15 oktober 2010.
106. Dyers in history and archeology 29, Lisbon 11-12 November 2010.
107. CHARISMA 2nd Interim Meeting 3-5 March 2011, Budapest (Working group meeting).
108. CHARISMA 1st Annual Meeting 15-16 September 2010, Florence.
109. CHARISMA 1st Interim Meeting 25-26 March 2010, Madrid.

Reissland, B.

110. Member Executive Board *International Association of Book and Paper Conservators (IADA)*.
111. Chief editor *Journal of Paper Conservation*, IADA Reports, International Association of Book and Paper Conservators (IADA), Verlag und Redaktionsbuero Dr. Wolfgang Seidel.
112. Lid 'Projectbeirat Brandfolge management', Hertogin Anna Amalia bibliotheek Weimar (2011)
113. Adviseur Goethe und Schiller Archiv, Weimar (2010)
114. Lid ICOM CC (Graphic Documents Group)
115. Lid Restauratoren Nederland

Rodrigo, E.

116. Bestuurslid Stichting tot Steun aan de KABK, Den Haag.
117. Bestuurslid Stichting Bureau d'Art Officiel, Amsterdam.
118. Adviseur bestuur Stichting Henkes, Rotterdam.
119. Adviseur organisatie Manifesta 9 Limburg (België) (sinds 2009).
120. Lid Raad van Toezicht Manifesta 9 Limburg (België) (sinds 2011).
121. Voorzitter Haags Preventie Netwerk (2009-2010).
122. Lid Vereniging Nederlandse Kunsthistorici.

Scholte, T.

123. Lid stuurgroep Stichting Behoud Moderne Kunst.
124. Assistent-coördinator ICOM CC wg Modern Materials Contemporary Art.
125. Lid onderwijscommissie Onderzoekschool Kunstgeschiedenis.
126. Lid van PhD network INCCA.

Tagle, A.A. de

127. EPISCON, Final meeting of the project, Ravenna, Italië (12-14 oktober 2009).
128. EU- ARTECH (12-13 mei 2009).
129. Lid Publications specialty group LATAM (2009).
130. CHARISMA, Kick off Meeting, Parijs, Frankrijk (10-11 december 2009).

131. Lid stuurgroep, Atelierpraktijk project, Amsterdam (2009).
132. ICCROM Council, Rome, Italië (2–6 november 2009).
133. Collaborative meeting for the Historic Plaster casts project (2009).
134. Meeting of the members of the Scientific Advisory Board, LRMH (Laboratoire de Recherches des Monuments Historiques), Champs-sur-Marne, Frankrijk (16 november 2009).
135. Meeting Scientific Advisory Board, Rathgen Forschungslaboratorium, Berlijn, Duitsland (4-5 december 2009).
136. ICCROM Council and General Assembly, Rome, Italië (24–29 november 2009).
137. Bezoek Director General of ICCROM bij ICN, Amsterdam (10–12 maart 2010).
138. CHARISMA, Meeting in Madrid, WP 8 discussions (23-26 maart 2010).
139. EMAS (European Microanalytical Spectroscopy meeting) (26–28 april 2010).
140. Plenaire Atelierpraktijk van Gogh, Van Gogh museum, Amsterdam (2 maart 2010).
141. Lid stuurgroep Atelierpraktijk project, Amsterdam (9 maart 2010).
142. ICOM Ledenvergadering, Volkenkunde museum, Leiden (17 mei JAAR).
143. Cleaning Congress, Valencia, Spanje (25–28 mei JAAR).
144. Contemporary Art, Who Cares? Congres, Amsterdam (9–12 juni JAAR).
145. Bezoek ICCROM, begeleiding Marina Raymakers (15–16 juni JAAR).
146. Santander Project on Conservation of Sculpture in the Maya Region, Guatemala and Honduras (27 juli–6 augustus JAAR).
147. CHARISMA, Meeting in Florence, Italië (14–17 september JAAR).
148. IIC Conference, Istanbul, Turkije (20–24 september JAAR).
149. Ron Spronk, inaugurele rede, Nijmegen (6 oktober JAAR).
150. Gips Symposium, Amsterdam (9 oktober JAAR).
151. ICCROM Council, Rome, Italië (2–6 november JAAR).
152. Meeting of the members of the Scientific Advisory Board, LRMH (Laboratoire de Recherches des Monuments Historiques), Champs-sur-Marne, Frankrijk (9 november JAAR).
153. Plan Nacional de Investigaciones, Madrid, Spanje (17–18 mei 2011).

Wei, W.

154. Coördinator Foto Werkgroep B en NL.
155. Coördinator International Network for the Conservation of Face-Mounted Photographs.
156. Peer reviewer voor conferentie LACONA IX: Lasers in the conservation of artworks (2011).
157. Lid Klankbordgroep Milieu, Nederlandse vertegenwoordiging EU FP7-8 Research Directorate Environment programma.
158. Coördinator Netwerk voor Conservation and Treatment Strategies for Transparent Plastic Objects - Debate in the Third Dimension (D3bate), o.a. aanvraag voor project binnen NOW Science4Arts programma.
159. Universitair Hoofddocent (UHD), Faculteit Lucht- en Ruimtevaart, TU Delft (sinds 2007).
160. Externe adviseur Trillingsonderzoek tijdens bouwwerkzaamheden naast de National Museums Liverpool (GB) (sinds 2010).
161. Externe adviseur. Trillingsonderzoek tijdens explosief boren van spoortunnels onder historische kerken, Stockholm, Zweden (sinds 2010).
162. Meten van stof bij diverse musea in Nederland (Amsterdams Historisch, Galerij Willem V, Gevangenpoort, Volkenkunde) (2005-2012).
163. Coördinator ICN nationale en Europese partners i.v.m. drie aanvragen (EU: VIBRATO, VIDAR; NL: STW) over de invloed van trillingen op de conditie van objecten.
164. Coördinator ICN nationale (Cultuur Inspectie; Koninklijk Politie) en Europese partners over illegale handel i.v.m. afgerond EU project FINGaRtPRINT.
165. Deelnemer Europees Marie-Curie project EPISCON (European Ph.D. for Science in Conservation), projectleider/administratie binnen ICN (2005-2009).
166. Lid ICOM-CC
167. Lid AIC (American Institute for Conservation)
168. Lid Bond voor Materialenkennis incl. Studie kern corrosie

F. Onderzoeksagenda Roerend Erfgoed, programma's en projecten

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de grondslagen van de onderzoeksagenda, de samenhang tussen de verschillende thematische programma's en de toekomst van de onderzoeksagenda binnen de huidige Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed toegelicht. Vervolgens worden de programma's beschreven met daaraan gekoppeld de gerealiseerde en te realiseren projecten per programma.

Onderzoeksagenda

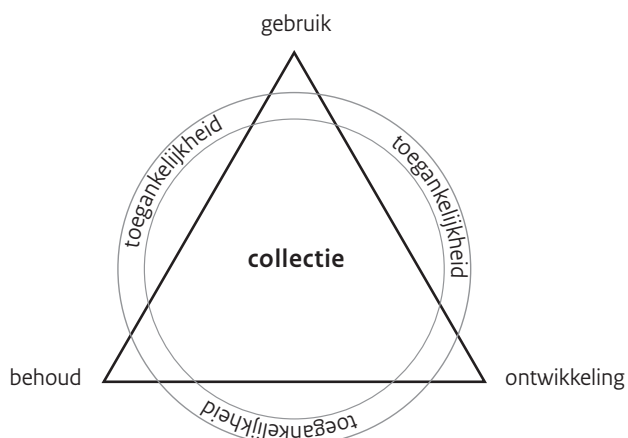
De Onderzoeksagenda 2008-2012 heeft een integrale visie op collectie-management en is vanuit de sector Kennis Roerend Erfgoed in overleg met de stakeholders tot stand gekomen. Dat is ook meteen de kracht. Elk object vertelt een verhaal en aan dit verhaal ontleent het object zijn waarde. In de onderzoeksagenda staat daarom de waardering centraal en wordt het object in zijn context gezien. Dit betekent dat er binnen de programma's multidisciplinair gewerkt wordt, door zowel kunst- en cultuurhistorici, natuurwetenschappers als restauratoren.

De Onderzoeksagenda roerend erfgoed heeft een looptijd van vier jaar en bevat vijf thematische programma's die, behalve dat ze in samenspraak met het veld zijn vastgesteld, ook tussentijds worden getoetst door middel van veldconsultaties.

De resultaten worden o.a. gepresenteerd op onderzoeksdagen, symposia, workshops en in vaktijdschriften. De kennisontwikkeling in deze programma's is gericht op toepassing in de praktijk of ter ondersteuning van beleid. Daarmee vervult de Rijksdienst een brugfunctie tussen praktijk en wetenschap (zie ook NWO-onderzoeksprogramma Science4Arts).

Doel van deze toegepaste kennisontwikkeling is bij te dragen aan goede erfgoedzorg in Nederland. Hiertoe wordt samengewerkt met zowel nationale als internationale kennis- en praktijkpartners om zo optimale erfgoedkennis voor Nederland te verkrijgen. Met deze kennis wordt de zelfredzaamheid van erfgoedbeheerders en eigenaren die primair verantwoordelijk zijn voor onze erfgoedzorg vergroot en verbeterd.

Aan de basis van de onderzoeksagenda ligt de zogenaamde collectie-management driehoek.

Hierbij stel je datgene wat van waarde is, roerend erfgoed, centraal en wordt de toegepaste kennis ingezet op beter behoud, gebruik en ontwikkeling van dat erfgoed.

De vijf programma's hebben de volgende thema's:

1. Waarde en Waardering: het ontwikkelen van een methodiek om de cultuurhistorische waarde te bepalen van verschillend erfgoed (ensembles, out of context, nieuw erfgoed etc).
2. Object in Context: kunsttechnologisch onderzoek en onderzoek ter ondersteuning van de restauratie van objecten in relatie tot de context van dat object. Ten slotte het ontwikkelen van besluitvormingsmodules voor restauratie.
3. Collectie Risico Management: het ontwikkelen van een methode voor collectierisicoanalyse en deze te koppelen aan waardestelling. Onderzoek aan risicofactoren, frequentie en ernst van de mogelijke schade in relatie tot waardeverlies (brand, diefstal, natuurlijk verval, binnenklimaat, licht etc.).
4. Toegankelijkheid: methodiekontwikkeling om tot een optimale keuze te komen collecties toegankelijk te maken. Inventarisatie van verschillende toegankelijkheidsmethoden (digitaal: websites, Apps), fysiek (tentoonstellingen, rondleidingen, interactief etc.). Daarnaast effectiviteittoets op verschillende case studies, virtueel Armandomuseum, van Abbe, e.a.
5. Museometrie: methode ontwikkeling voor het verzamelen van diverse gegevens over collectiebeherende instellingen, hun bruikleenstromen, de restauratiepraktijk, opbouw collecties en hoe je deze onderling vergelijkt.

Deze programma's leveren integrale kennis voor optimaal collectiemanagement, en in de huidige context van bezuinigingen binnen de cultuursector, bij schaarse middelen een overzicht waar deze middelen het beste zullen renderen in een specifieke casus.

In het erfgoedveld worden de issues, die om een oplossing vragen steeds complexer en is er in toenemende mate behoefte aan een meer en meer integrale benadering. Een logisch gevolg hiervan is dat ook het roerende en onroerende perspectief steeds meer in elkaars verlengde komen te liggen, wanneer we bijvoorbeeld Paleis Soestdijk beschouwen of de Nederlandse musea, die in een monumentaal pand gehuisvest zijn.

In de toekomst zal de onderzoeksagenda van de Rijksdienst roerend en onroerend erfgoedonderzoek combineren en de samenwerking met partners in zowel het publieke als het private domein zal toenemen. Vanuit een netwerkpositie zal de organisatie een regierol op de relevante kennisontwikkeling hebben en het daar waar noodzakelijk en passend zelf uitvoeren.

De programma's en projecten

1. Waarde en waardering

Het programma *Waarde en waardering* heeft betrekking op de culturele, niet-financiële waardering van roerend erfgoed. Het heeft als doel om bewustwording te creëren van de processen rondom culturele waardering: hoe komt waarde tot stand, wie kent waarde toe en op grond waarvan? Daarnaast richt het zich op de ontwikkeling van praktisch toepasbare waarderingsmethoden om de kwaliteit van de besluitvorming binnen het collectiemanagement te verbeteren. Bij elke beslissing in het collectiemanagement – of het nu gaat om behoud, gebruik of ontwikkeling – speelt culturele waardering immers een rol.

In verschillende projecten wordt binnen het programma *Waarde en waardering* gewerkt aan de ontwikkeling van waarderingskaders: methoden om bepaalde typen objecten of collecties te waarderen. Omdat praktische toepasbaarheid voorop staat, worden deze methoden uitgebreid getest aan de hand van case studies. Een waarderingskader is daarbij niet bedoeld als keurslijf, maar als een hulpmiddel dat ruimte laat voor verschillende interpretaties en perspectieven.

Het programma *Waarde en waardering* vat waardering op als een dynamisch proces dat gebaat is bij een brede, interdisciplinaire benadering. Daarom wordt binnen het programma sterk gehecht aan de dialoog en samenwerking met externe partners. In 2010 is een meerjarig samenwerkingsverband tot stand gekomen tussen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Nationaal Archief en de Rijksgebouwendienst.

- Methodiekontwikkeling collectiewaardering.
- Collectiewaardering: waarderverandering door restauratie.
- Richtlijn culturele waardering historische interieurs.

- Collectieprofiel AHM-Museum Willet Holthuysen.
- Schilderijlijsten in Nederland.
- Roerende glasramen.
- Monumentale wandkunst.

2. Object in Context

Het programma *Object in context* richt zich op de relatie tussen de materiële aspecten van objecten en de mensen als makers en beschouwers van objecten, de immateriële aspecten. Het doel is de relatie tussen objecten en publiek te verrijken. Hiertoe wordt kennis gegenereerd over objecten en de context waarin ze zijn gemaakt en behouden blijven. Deze kennis is van invloed op de waarde die aan objecten wordt toegekend en hoe hiermee wordt omgegaan.

Object in context is een multidisciplinair programma waarin onderzoekers van de RCE samenwerken met externe partners, zoals restauratoren en collectiebeheerders. In een aantal projecten gaan analytisch onderzoek, restauratieonderzoek en kunsttechnologisch onderzoek hand in hand, terwijl bij andere het accent meer ligt op onderzoek naar geavanceerde conserveringsmaterialen en -technieken.

Een van de doelstellingen is om tijdens de vier jaar van de Onderzoeksagenda tot een grotere onderlinge samenhang van de projecten te komen. Een overkoepelend thema in *Object in Context* is onder meer de perceptie en behandeling van oppervlakken (schilderijen, plastics en gips). Wat betreft vervaardiging van objecten wordt de kunstenaar in de context van zijn tijd onderzocht, zoals in Van Gogh's Atelierpraktijk en Rembrandt's leerlingen. Kleur is een derde thema dat tot uiting komt in kleurhistorisch onderzoek naar kleurstoffen en schilderijen in gebouwen.

Onderzoek vroeg zoste-eeuwse olieverf

- POPART (Preservation Of Plastic ARTefacts).
- Onderzoek kunststoffen
- Conservering van gipsmodellen.
- Oppervlak, perceptie en behandeling.
- Kunst in de openbare ruimte.
- Victory Boogie Woogie (publicatie).
- Synthetische kleurstoffen.
- Natuurlijke kleurstoffen.
- CHARISMA.
- Van Gogh's Atelierpraktijk.
- Rembrandt's leerlingen.
- Historisch kleuronderzoek.
- Historische afwerkklagen op meubelen.
- Erfgoed Ondernemingsmodel.
- Kunstenaarsinterviews (publicatie).
- New Strategies in Conservation (promotieprogramma NWO).

3. Collectie Risico Management

Het programma *Collectie Risico Management* (CRM) houdt zich bezig met het minimaliseren van waardeverlies en speelt zich vooral op het raakvlak van behoud en gebruik af. Binnen het programma wordt de bestaande CRM-methodiek in verschillende situaties getest, verder uitgewerkt en vereenvoudigd zodat zij beschikbaar wordt voor kleinere instellingen met beperkte tijd en middelen.

Daartoe worden nieuwe instrumenten ontwikkeld en wordt de kennis die nodig is om de verschillende risico's te kwantificeren, gegenereerd en in bruikbare vorm beschikbaar gemaakt. Concreet doel is de publicatie van het Handboek Collectierisicomanagement dat een hulpmiddel voor collectiebeheerders vormt bij de besluitvorming op het gebied van collectiebehoud. Het programma zal worden afgesloten met een internationale "risk meeting".

Vanaf januari 2009 lopen er bij CRM projecten activiteiten zoals de introductie en inbedding van de vernieuwde klimaatrichtlijnen en de 'lichtlijnen', onderzoek naar het effect van trillingen op voorwerpen, naar diefstal en vandalisme in musea en naar kosteneffectiviteit van behandelingen, ontwikkeling van de inkvraatprognose webtool en het microfading apparaat, casestudies met risicoanalyse voor de OCW-portretgalerij, Ons Lieve Heer op Solder, installatiekunst en transportprocessen en de uitvoering en evaluatie van de indenniteitsregeling.

Het digitale Handboek:

- Ontwikkeling van digitaal platform voor collectierisicomanagement.

Methodiek en toepassing:

- Risk Maps: Ontwikkelen riskmaps als tool voor identificatie, analyse en evaluatie.
- Casestudie Ons Lieve Heer op Solder, van RA tot duurzame nieuwbouw.
- Casestudie Installatiekunst, Jeffrey Shaw 'Revolution'.
- Casestudie OCW portretgalerij toetsing+overzicht risico's.

Indemniteit:

- Uitvoering regeling
- Ontwikkeling integrale risicotoets, inclusief risico's tijdens transport (huurkistenonderzoek)
- Aanpassing regeling
- Vergelijking bruikleenvoorwaarden

MoU ICCROM-CCI:

- Ontwikkeling Engelstalige manual.
- Ontwikkeling nieuwe cursus distance-learning 2011.
- Planning en organisatie internationale bijeenkomst 2012.

Data voor risicoanalyse – Incidenten en Catastrofes:

- Brand: Brandproeven en Kwantitatieve gegevens voor kans en effect van brand.
- Dieven & Vandalen: Kwantitatieve gegevens voor kans en effect van diefstal en vandalisme.
- Fysieke krachten: Frequentie en impact van incidenten tijdens hanteren, transport en gebruik op basis van expert interviews.
- Bruikleenstatistieken: in samenwerking met *Museometrie*. Verwerking van gegevens uit compensatieregeling.

Data voor risicoanalyse – Degradatieprocessen:

- Klimaat
 - Begeleiding klimaatrichtlijnen, advisering, netwerk, lezingen, lessen, promotie nieuwe richtlijnen, begeleidende publicaties.
 - Case studies Amerongen, Martema, oud Amelisweerd, JHS Hubertus, JHM.
 - Onderzoek naar relatie RV fluctuatie en mechanische schade in houten objecten.
 - Onderzoek inwerking van klimaatwisselingen op ingelijste pastels.
- Licht
 - Begeleiding en promotie lichtlijnen, lessen, lezingen, advisering.
- Stof
 - Onderzoek meten van stofdepositie en perceptie.
- Trillingen
 - Promotieonderzoek naar gedrag van schilderijen onder trilling, ontwikkeling model.

Metamorfoze: gezamenlijk onderzoek met KB en NA naar behoud papieren erfgoed:

- Pollution Pathways: modellering van interactie tussen papier en luchtverontreiniging en de effectiviteit van risicoreducerende maatregelen
- Optical Ink Corrosion Recognition: Ontwikkeling webtool voor prognose inktvraat
- Micro-fading: Ontwikkeling draagbare apparatuur en protocol voor toepassing
- Box / no-box: Onderzoek met KB naar kosten en baten van verpakking van boeken na digitalisering met behulp van Waarderingsmodel

Besluitvorming:

- QALY: Kosteneffectiviteit van risicoreducerende maatregelen.

4. Toegankelijkheid

Het programma *Toegankelijkheid* richt zich op het evalueren van de effectiviteit van de verschillende methoden om erfgoed zo laagdrempelig mogelijk zichtbaar te maken.

Toegankelijk maken van erfgoed kan zowel op de traditionele manier als via digitale toepassingen. Bij dit laatste valt te denken aan het – zowel binnen als buiten de museumzaal – toegankelijk maken door middel van pda's, driedimensionale scantechnieken, mashups, YouTube, en dergelijke.

Maar werken die methoden beter dan de traditionele? Omdat mensen en middelen over het algemeen beperkt zijn, wil de Rijksdienst onderzoeken welke ontwikkelingen het meest effectief zijn voor collectiebeheerders. Zijn er toepassingen die meer effect sorteren dan andere? Zijn er inderdaad toepassingen die meer bezoekers genereren, niet alleen digitaal maar ook fysiek? Wat is ervoor nodig en wat kan ermee worden bereikt? Het programma *Toegankelijkheid* probeert een antwoord te vinden op deze vragen.

Projecten:

- Methodiekontwikkeling *Toegankelijkheid*: onderzoek naar ontwikkeling van methodiek om effectiviteit van toegankelijkheid te evalueren.

Verkenningen:

- VET (Verkenning Erfgoed Toegankelijkheid) Fysiek: inventarisatie van fysieke methoden om erfgoed toegankelijk te maken.
- VET Virtueel: inventarisatie van digitale en virtuele methoden om erfgoed toegankelijk te maken.

Case studies:

- Virtueel Armando Museum: case study naar gebruik en waardering van een virtueel museum.
- PLAY BKR Eindhoven: case study naar toegankelijk maken van (kennis over) BKR kunst.
- App! Kunst in Openbare Ruimte: ontwikkeling van een app, evaluatie van de huidige beschikbare technieken.
- Plastic restauratie: vastleggen en publiceren van kennis en good practices over restauratie van kunststof (polypropyleen) object.
- IMAGO revisited: publicatie van good practice over en herinstallatie van installatiekunst.
- International Network for Conservation of Contemporary Art (incca.org): evaluatie van functioneren van dit netwerk.
- Installation art who cares? Evaluatie van effectiviteit van een documentaire over documentatie en herinstallatie van installatiekunst.
- PRACTICS: EU-project waarin kennis over beheer en behoud van hedendaagse kunst wordt opgebouwd en uitgewisseld.

5. Museometrie

Binnen het programma *Museometrie* wordt kwantitatief onderzoek gedaan naar de samenstelling, het gebruik en de benutting van museumcollecties. Daarmee wil de Rijksdienst een bijdrage leveren aan het evidence-based management van museumcollecties.

In de museumsector worden maatregelen en processen op het gebied van collectiemanagement slechts beperkt geanalyseerd door middel van cijfers en kengetallen. Als gevolg hiervan worden beslissingen veelal genomen op basis van gevoel en traditie. De RCE wil hierin verandering brengen door vragen over collecties en collectiebeheer niet alleen kwalitatief, maar ook kwantitatief te benaderen.

De afgelopen jaren zijn ad hoc kwantitatieve analyses uitgevoerd. Steeds opnieuw bleek dat het moeilijk was om betrouwbaar cijfermateriaal te genereren. Ook bleek dat het aantal variabelen bij een vergelijking tussen musea onderling een bijna onoverkomelijke drempel was om te komen tot benchmarking (het beoordelen van prestaties aan de hand van ijkpunten). Deze constatering rechtvaardigen de keuze voor een structureel, meerjarig programma waarbij de cijfermatige benadering van onderzoeksvragen op het gebied van collectiebeheer centraal staat.

- Collectiebalans Moderne Kunst
- Feiten en Cijfers indemniteit
- Onderzoek jaarverslagen
- Verkenning landschap Museometrie
- Erfgoedbalans
- Capaciteit ten behoeve van andere programma's

F. The Research Agenda Movable Heritage; programmes and projects

Introduction

In this chapter, the basis for the research agenda, the relationship between the different thematic programmes, and the future of the research agenda in the Cultural Heritage Agency of the Netherlands are discussed. Each programme is then described, including completed projects and work in progress.

Research Agenda

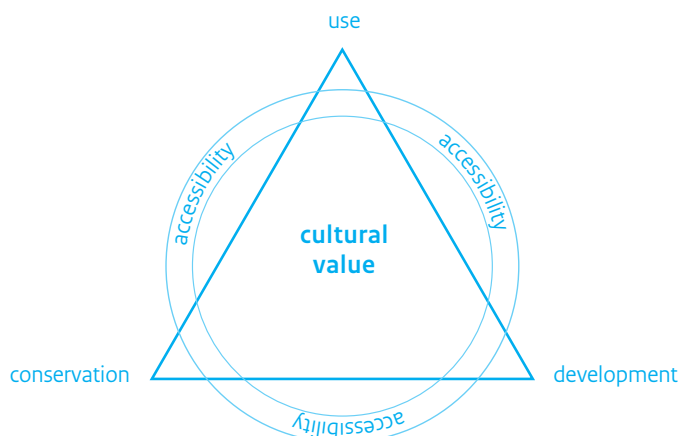
The Research Agenda 2008-2012 contains a comprehensive vision of collection management. It evolved from within the Research Department for Movable Heritage in consultation with the stakeholders. This is what gives the Agenda its strength. Every object tells a story, and the story is what makes the object so valuable. The Research Agenda thus revolves around value, and all objects are seen in context. The programmes take a multidisciplinary approach, and rely on the skills of art and culture historians, scientists and conservators.

The Research Agenda for Movable Heritage will last for four years and is made up of five themed programmes, which not only have been compiled in consultation with the field, but are also subject to interim evaluation by the field.

Results are presented during special research days, symposia, workshops and in professional journals. Programme research focuses on practical applications or policy support. This means that the RCE serves as a bridge between science and the practical situation (see also the Science4Arts programme of the Netherlands Organization for Scientific Research (NWO)).

The aim of this applied research is to contribute to the preservation of cultural heritage in the Netherlands. Cooperation is sought with both national and international partners, academic and applied, in order to secure optimum expertise for the cultural heritage of the country. This expertise creates a wider and more solid basis for decisions made by heritage managers and owners primarily responsible for the upkeep of our heritage.

The so-called collection management triangle forms the basis of the Research Agenda:

This triangle puts the item of value (movable heritage) at the centre and uses applied knowledge to ensure better conservation, use and development of that heritage.

The five programme themes are:

1. Value and Value Assessment – the development of methods and techniques for placing cultural/historic value on different types of objects of cultural heritage (ensembles, out of context, new heritage etc.)
2. Object in Context – deals with research into art technology and research designed to help restore objects in relation to their context. The programme also develops decision modules to help with restoration issues.
3. Collection Risk Management – the development of a methodology for collection risk analysis, which will be linked to evaluation. Research into risk factors (fire, theft, natural deterioration, indoor climate, light etc.), their frequency, and gravity of possible damage in relation to depreciation in value.
4. Accessibility – developing methods for making optimum choices to make collections accessible. Inventory of various methods of accessibility: digital (websites, Apps), physical (exhibitions, guided tours, interactive etc.) Also assessment of their effectiveness using various case studies, Virtual Armando Museum, Van Abbemuseum, etc.
5. Museometry – development of methods for collecting data on institutes with collections, loan traffic, conservation practices, collection structure; methods for analyzing and comparing data.

All of these programmes are designed to provide integrated knowledge for optimum collection management, and, within the current context of cutbacks in the cultural sector, to form an overview of how best to deploy the limited resources for best returns in specific cases.

The issues requiring solutions in the cultural heritage field are becoming increasingly complex, and demand for a more integral approach is rising. A logical consequence of this development is that issues concerning movable and immovable cultural heritage are becoming increasingly intertwined. Consider, for example, Paleis Soestdijk or any Dutch museum housed on monumental premises.

In future, the RCE Research Agenda will combine movable and immovable heritage, and will work more closely with partners in both the public and private domains. The organization will take a leading role within the network of relevant research, and carry out research itself if necessary.

The programmes and projects

1. Value and Value Assessment

The Value and Value Assessment programme deals with the cultural, non-financial value of movable heritage. The aim of this programme is to raise awareness of the processes involved in placing cultural value: how is value generated, who determines value, and on what basis? It also focuses on developing practical methods for determining value as a way of improving the quality of decision-making in collection management. After all, cultural value assessment plays a role in every decision made in collection management, whether it involves conservation, use or development.

Within the various projects in the Value and Value Assessment programme, frameworks are being developed for methods for estimating the value of given types of objects or collections. Practical usability is a priority. Case studies are thus being used to test these methods extensively. The assessment frameworks are not intended to be a *formal* framework, but a practical instrument that will leave room for individual interpretation and perspectives.

The Value and Value Assessment programme sees value assessment as a dynamic process that benefits from a broad-based, interdisciplinary approach. Dialogue and collaboration with external partners is therefore an important part of the programme. 2010 saw the establishment of a long-term partnership between the Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), the Nationaal Archief and the Government Buildings Agency.

- Development of methods for determining collection value
- Collection value: re-determining value after restoration
- Guidelines for the determining the cultural value of historical interiors
- Collection profile of AHM Museum Willet Holthuysen

- Picture frames in the Netherlands
- Movable stained glass
- Monumental wall paintings

2. Object in Context

The Object in Context programme focuses on the relationship between the material aspects of objects, and people as makers and viewers of objects; the immaterial aspects. The objective is to enhance the relationship between objects and the public. To achieve this, information is generated about objects and the context within which they have been made or conserved. This information has an impact on the value of these objects and how they are treated.

Object in Context is a multidisciplinary programme in which researchers from the RCE work together with external partners, such as conservators and collection managers. In some projects, analytical research, conservation research, and art technological research go hand-in-hand, while others focus more heavily on research into advanced conservation materials and techniques. One of the objectives of the programme is to secure greater cohesion between the projects during the four year cycle of this Research Agenda.

One of the main themes in Object in Context is the perception and treatment of surfaces (paintings, plastics and plaster). Artists' working methods are studied within the context of their time, for example, in the projects Van Gogh's Atelier Practice, and Rembrandt's Students. Colour is a third theme that is dealt with in research on historic pigments and painted work in buildings.

Research into early 20th century oil paints:

- POPART (Preservation Of Plastic ARTefacts)

Research into plastics:

- Conservation of plaster models
- Surfaces, perception and treatment
- Art in public spaces
- Victory Boogie Woogie (publication)
- Synthetic pigments
- Natural pigments
- CHARISMA
- Van Gogh's Atelier practice
- Rembrandt's students
- Historical colour research
- Historical top coatings on furniture
- Heritage Business Model
- Artist interviews (publication)
- New Strategies in Conservation (Ph.D. programme Netherlands Organization for Scientific Research (NWO))

3. Collection Risk Management

The Collection Risk Management (CRM) programme revolves around minimizing loss in value and focuses on areas where conservation and usage issues meet. The programme involves testing existing CRM methods in a range of situations, developing them further and simplifying them to make them available to smaller-scale institutions with limited time and resources.

New instruments are being devised, and the information needed to quantify the various risks is being generated and made available in a practical form. The concrete objective is the publication of the Collection Risk Management handbook, which will serve as a tool to help collection managers make decisions regarding collection management. The programme will conclude with an international 'risk meeting'.

Since January 2009, CRM has been running project activities such as the introduction and establishment of new climate guidelines and 'light lines', research into the effect of vibrations on objects, theft and vandalism in museums, and the cost-effectiveness of treatments,

the development of a web tool for ink corrosion prediction and a micro-fading device, and case studies with risk analysis for the Ministry of Education, Culture and Science portrait gallery and the church of Our Lord in the Attic, installation art and transport processes, and the implementation and evaluation of the indemnity scheme.

The digital Handbook:

- development of a digital platform for collection risk management

Methodology and application:

- Risk Maps: Developing risk maps as a tool for identification, analysis and evaluation
- Case study: Our Lord in the Attic, from RA to sustainable new building
- Case study: Installation art, Jeffrey Shaw 'Revolution'
- Case study: Ministry of Education, Culture and Science portrait gallery, evaluation and overview of risks

Indemnity:

- Implementation of procedure
- Development of comprehensive risk assessment, including risk during transport (rented crate study)
- Optimisation of procedure
- Comparison of loan conditions

MoU ICCROM-CCI:

- Development of English-language manual
- Development of new distance-learning course 2011
- Planning and organizing international meeting 2012

Data for risk analysis – Incidents and Catastrophes:

- Fire: Fire tests and quantitative data for risks and effects of fire
- Theft & Vandalism: quantitative data for risks and effects of theft and vandalism
- Physical forces: Frequency and impact of incidents during handling, transport and use on the basis of expert interviews
- Loan statistics in collaboration with Museometry programme: Processing data from the compensation

Data for risk analysis – Deterioration processes:

- Climate
 - Support for climate guidelines, advice, network, lectures, lessons, promotion of new guidelines, support publications
 - Case studies: Amerongen, Martema, Old Amelisweerd, JHS Hubertus, JHM
 - Research on the relationship between RH fluctuations and mechanical damage in wooden objects
 - Research on the effect of climatic changes on framed pastels.
- Light
 - Support and promotion of 'light lines', lessons, lectures, advice
- Dust
 - Research and development on the measurement and perception of dust
- Vibration
 - PhD research into effect of vibrations on behaviour of paintings

Metamorphosis model: joint research with KB and NA on the conservation of paper heritage:

- Pollution Pathways: modelling the effect of air pollution on paper, and the effectiveness of risk-reducing measures
- Optical Ink Corrosion Recognition – Development of web tool for the diagnosis of ink corrosion
- Micro-fading: Development of a portable device and protocol for use
- Box / no-box: Research in association with KB on the costs and benefits of packaging books after digitalization using the Value Assessment Model

Decision-making:

- QALY: Cost-effectiveness of risk-reducing measures

4. Accessibility

The Accessibility programme focuses on evaluating the effectiveness of various methods developed to make heritage broadly and easily accessible.

Methods for making heritage accessible can be traditional or digital. In the case of digital accessibility, one could consider the use of PDAs, three-dimensional scanning technology, mashups, YouTube and other such media both in and outside museums.

Do these methods work better than the traditional methods? As manpower and resources are often limited, the RCE aims to find out which developments would be most effective for collection managers. Are certain applications more effective than others? Are there applications that really generate more visitors, not only online, but also physically? What is needed and what can they achieve? The Accessibility programme was developed to find answers to all these questions.

Projects:

- Development of a methodology to evaluate the effectiveness of tools to improve accessibility

Studies:

- Exploring Accessibility of Heritage (VET) Physical: inventory of physical methods for making heritage accessible
- Exploring Accessibility of Heritage (VET) Virtual: inventory of digital and virtual methods for making heritage accessible

Case studies:

Virtual Armando Museum: use and evaluation of a virtual museum

- PLAY BKR Eindhoven: making art accessible which was created in the framework of the Dutch BKR subsidy programme
- App! Art in Public Spaces: development of an app, evaluation of the currently available technology
- Plastic restoration: recording and publishing information and good practices relating to the restoration of synthetic (polypropylene) objects
- IMAGO revisited: publication of good practice for installation art and its re-installation
- International Network for the Conservation of Contemporary Art (incca.org): evaluation of the functioning of this network
- Installation art, who cares? Evaluation of the effectiveness of a documentary about documenting and reinstalling installation art
- PRACTICS: EU project for the compilation and exchange of expertise on contemporary.

5. Museometry

The Museometry programme conducts quantitative research into the compilation, use and enjoyment of museum collections. In this way, the Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE) will contribute to the evidence-based management of museum collections.

Procedures and guidelines for collection management in the museum sector are only analysed to a limited extent using performance indicators. As a result, most decisions are made on the basis of instinct and tradition. The RCE aims to change this by approaching collection and collection management issues from a quantitative as well as a qualitative viewpoint.

Although random quantitative analyses were carried out on an *ad hoc* basis in recent years, it was always found that it was not easy to generate reliable figures. It also became clear that when comparing museums, the number of variables formed an insurmountable problem in terms of benchmarking. These conclusions justified the decision to set up a long-term programme revolving around a quantitative approach to research questions in the field of collection management.

- Collection Inventory for Contemporary Art
- Facts and Figures on indemnity procedure
- Research on annual reports
- Exploring the Museometry landscape
- Heritage inventory
- Support for other programmes

G. Indemniteit

Inleiding

Als onderdeel van de Onderzoeksagenda heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in de periode januari 2009 tot mei 2011 zesen-dertig tentoonstellingen mede mogelijk gemaakt door het verlenen van indemniteitsgarantie. Tegelijkertijd zijn de betrokken musea en/of tentoonstellingsruimtes bezocht voor inzage in mogelijke collectie risico aspecten. Daaruit volgend zijn of aanbevelingen gedaan aan de organiserende partijen of zijn eventuele kennisleemtes opgepakt in onderzoeksprojecten van het programma Collectie Risico Management.

Verzekering

Bij het organiseren van tentoonstellingen vormen de kosten voor het verzekeren van bruiklenen vaak een probleem. Door de hoge prijzen van met name kunst zijn deze verzekeringskosten de laatste decennia enorm toegenomen. Om musea te stimuleren in het blijven organiseren van bijzondere tentoonstellingen is in 1989 de indemniteitsregeling in het leven geroepen. Bij het verlenen van indemniteitsgarantie neemt de staat een deel van het risico van schade aan en verlies van bruiklenen over. Hierdoor valt de verzekeringspremie voor het museum aanzienlijk lager uit. Deze garantieregeling is bedoeld om cultuurparticipatie, zichtbaarheid van collecties en collectiemobiliteit te bevorderen.

Uitvoering

Sinds 2005 is de uitvoering van de indemniteitsregeling ondergebracht bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (toen nog ICN). Vanaf 2005 tot 2011 zijn 77 indemniteitsaanvragen ontvangen. Vijf hiervan zijn door de aanvrager ingetrokken en vijf aanvragen zijn afgewezen. Voor de overige 67 tentoonstellingen is in totaal ruim € 2.500.000 aan verzekeringskosten bespaard. Slechts een keer is een schadebedrag (€ 6935,-) uitgekeerd.

De tabel geeft een overzicht van de indemniteitstentoonstellingen in de periode januari 2009 tot mei 2011.

G. Indemnity

Introduction

As part of the Research Agenda the Cultural Heritage Agency of the Netherlands helped to make 36 exhibitions possible by providing indemnity guarantees between January 2009 and May 2011. At the same time museums and exhibition locations were visited in order to review possible risk aspects for the exhibited collection. When relevant, from these visits recommendations were made to the organizing parties, and new research needs were incorporated in the research projects of the Collection Risk Management programme.

Insurance

The cost of insuring objects on loan is often one of the problems faced when organizing an exhibition. Insurance costs have risen dramatically in the last decade as a result of the high prices paid for art. The indemnity programme was introduced in 1989 in order to encourage museums to continue to organise special exhibitions. By providing an indemnity guarantee the state takes on part of the risk of damage or loss of the loan. This reduces the insurance premium for the museum considerably. The objective of the indemnity programme is thus to promote cultural participation, improve the visibility of collections, and increase collection mobility.

Implementation

The indemnity programme has been carried out by the RCE (then known as ICN) since 2005. 77 applications were received between 2005 and 2011. Five of these were withdrawn by the applicants, and five were turned down. For the other 67 exhibitions, a total of around € 2,500,000 was saved in insurance costs. There was only one claim which had to be paid out (€ 6935,-).

The table gives an overview of exhibitions covered by the indemnity programme from January 2009 to May 2011.

**Indemniteitstentoonstellingen (januari 2009-mei 2011) /
Exhibitions covered by Indemnity programme (January 2009-May 2011)**

Museum	Title exhibition
Van Gogh Museum	<i>Van Gogh en de kleuren van de nacht</i>
Mauritshuis	<i>Bewonderde stad. Stadsgezichten uit de Gouden Eeuw</i>
Frans Hals Museum	<i>De gouden eeuw begint in Haarlem</i>
Museum Boijmans van Beuningen	<i>Erasmus in beeld</i>
Groninger Museum	<i>J.C. Waterhouse. Betoverd door vrouwen</i>
Mauritshuis	<i>Groeten uit Bentheim, Jacob van Ruisdael</i>
Frans Hals Museum	<i>Rembrandt, een jongensdroom. De collectie Kremer</i>
Rijksmuseum Amsterdam	<i>Te gast: Vermeer uit Washington</i>
Centraal Museum Utrecht	<i>Scorels Roem. Hoe een Utrechtse schilder de Renaissance naar het Noorden bracht</i>
Hermitage Amsterdam	<i>Aan het Russische Hof</i>
Rembrandthuis	<i>Jan Lievens (1607-1674). Loopbaan van een Wonderkind</i>
Frans Hals Museum	<i>Meer dan mooi. Sublieme landschappen</i>
Museum Beelden aan Zee	<i>Vrouwen, ruiters en kardinalen. De beeldhouwkunst van Marino Marini en Giacomo Manzù</i>
Mauritshuis	<i>Te paard! De wereld van Philips Wouwerman</i>
Joods Historisch Museum	<i>De verborgen meester. Meijer de Haan</i>
Stedelijk Museum De Lakenhal	<i>Van Doesburg and the International Avant-Garde: Constructing a New World</i>
Gemeentemuseum Den Haag	<i>Cézanne-Picasso-Mondriaan</i>
Museum het Valkhof	<i>De wereld van Katherina. Devotie, demonen en dagelijks leven in de 15e eeuw</i>
Rijksmuseum Amsterdam	<i>Hendrik Avercamp: Ijspret</i>
Rembrandthuis	<i>Vier bruiklenen uit de collectie Foundation Aetas Aurea</i>
Gemeentemuseum Den Haag	<i>Kandinsky en Der Blaue Reiter</i>
Joods Historisch Museum	<i>Gedurfd Verzamelen. Van Chagall tot Mondriaan</i>
Hermitage Amsterdam	<i>Van Matisse tot Malevich. Pioniers van de moderne kunst uit de Hermitage</i>
Drents Museum	<i>Goud uit Georgië. De mythe van het Gulden Vlies</i>
Mauritshuis	<i>Kamers vol kunst. 17de-eeuws Antwerpen</i>
Van Gogh Museum	<i>Paul Gauguin. De doorbraak naar moderniteit</i>
Spoorwegmuseum Utrecht	<i>Royal Class, vorstelijk reizen</i>
Mauritshuis	<i>De jonge Vermeer</i>
Mauritshuis	<i>Made in Holland. Oude Meesters uit een Amerikaanse privéverzameling</i>
Museum Boijmans van Beuningen	<i>De grote ogen van Kees van Dongen</i>
SCHUNK*	<i>John Cage and Experimental Art</i>
Rembrandthuis	<i>Kabinet van een kenner. Prenten uit de Collectie Frits Lugt</i>
Nieuwe Kerk Amsterdam	<i>Passie voor perfectie. Islamitische kunst uit de Khalili Collecties</i>
Rembrandthuis	<i>De Laatste Caravaggio</i>
Museum Catharijneconvent	<i>Ongekende Schoonheid. Ikonen uit Macedonië</i>
Van Gogh Museum	<i>Picasso in Parijs, 1900-1907</i>

H. Onderzoek en advies op aanvraag / Research and advice on request

Over de jaren 2009, 2010 en een deel van 2011 werd ons advies gevraagd over de volgende onderwerpen:

Over the years 2009, 2010 and part of 2011 we were asked for advice on the following subjects:

1. Identification of the presence of organic pigments in *The Joy of Life* by Henri Matisse.
2. Onderzoek van verfmonsters van een bronzen gekroonde adelaar die geplaatst is op het hoekpaviljoen van het Koninklijk Paleis te Amsterdam.
3. Oplosmiddelgevoeligheid van hoogsels in het schilderij *Visser te Paard* van Jozef Israëls.
4. Analysis of a black stained lacquer from a cupboard (1930).
5. Lesgeven – Natuurlijke en synthetische kleurstoffen.
6. Pigment en bindmiddelen analyse van een pand in Wageningen.
7. XRF onderzoek van vier zinken beelden op de gevel van Paviljoen Welgelegen te Haarlem.
8. National Portrait Gallery.
9. Advisering culturele waarde en behoudsmogelijkheden monumentaal kunstwerk Op de Laak van Harry op de Laak.
10. Advisering ten behoeve van de kunstinrichting van de Tweede Kamer.
11. Bindmiddelanalyse met FTIR van geëmailleerd zilveren plaatje in een Hainhofer kunst kabinet.
12. Ovale zaal van het Teylersmuseum, Haarlem.
13. Stadhuis Monnickendam.
14. Voorstel tot onderzoek naar beschilderd aardewerk (3000 v.Chr.) uit Hazerswoude.
15. Onderzoek naar Vincent van Gogh schilderij *Impressie van de 14de juli 1886*.
16. Poppenhuis landgoed de Nijenburg te Heiloo.
17. Max Beckman.
18. Onderzoek aan de vernislaag van een hardschuim kunstwerk van Ger van Elk.
19. Vincent van Gogh *Landschap met Korenveld*, op achtergrond bergdorpje met Kerk Auvers-sur-Oise.
20. Onderzoek Spaanse Landkaart.
21. Belasting Museum Rotterdam, Trompbank: analyse vernis.
22. Onvoltooid Verleden Tijd Architecten.
23. Onderzoek van bronzen fragmenten van een Romeins sculptuur, gevonden te Hesseberg, Nijmegen.
24. *Stigmatisation of St. Francis of Assisi* by Lorenzo Monaco.
25. Fontein Binnenhof.
26. Inbindmateriaal.
27. 13e eeuwse leren schoenen.
28. Kleuronderzoek aan het interieur van Huis ten Bosch te Maarssen.
29. *Stilleven met portret van Mimi*, van Meijer de Haan.
30. Onderzoek van de afwerkklagen van het interieur van de Koninklijke Wachtkamer van station Hollands Spoor te Den Haag (2e vervolgonderzoek fase 4).
31. Paleis op de Dam: vergulding.
32. Analyse bindmiddel van 3 schilderijen vervaardigd in China laat 18e eeuw.
33. Advisering Waardering en positionering Museum Willem Holthuysen, project fase 3.
34. Muurschildering in bunker te Zandvoort.
35. Pancratiuskerk te Heerlen: analyse vernislaag.

36. Plakfolie op raam in wasruimte Achterhuis.
37. Onderzoek naar resten van metaal op fragmenten van smeltkroesjes uit de bronstijd opgravingen in Tilburg.
38. Hofdamast: wandtapijt uit Schloss Schönbrunn te Wenen.
39. *Moulin de la Galette* van Van Gogh (?).
40. Onderzoek naar pigmentanalyses van monsters van Huis Aardenburg te Doorn.
41. Lodenschilderij van Anselm Kiefer.
42. Materiaalonderzoek van *Fresque en Ovale* van Antoine Pevsner, Stedelijk Museum Amsterdam (inv.nr. BA 280).
43. Kleurhistorisch onderzoek aan de Eerste Openluchtschool, Cliostraat 38-40 in Amsterdam van J. Duiker.
44. Kleuronderzoek interieur koepelkamer in pand Broek in Waterland.
45. Hollands Spoor Den Haag, Koninklijke wachtkamer voorruimten, fase 5.
46. Holbein, Anatolian rug 1e helft van de 15de eeuw, Green Italian velvet 2e helft 15e eeuw.
47. Pigment en bindmiddelonderzoek Interieur Vila Walenburg, Rotterdam.
48. Koninklijk Paleis op de Dam.
49. Vincent van Gogh's Zelfportret F 268.
50. Schildersmaterialen en -technieken van Laat-middeleeuwse muurschilderingen in een woonhuis aan de Hinthamerstraat 119 in 's-Hertogenbosch.
51. Huize Voorn te Utrecht.
52. RMA, Andrea Coerdt.
53. Lijmresten op een tegelplaat van Delfts aardewerk geschilderd door Frederik van Frytom.
54. *New York City II* van Piet Mondriaan.
55. Spaanse landkaart-Van Wenzel Jamnitzer (16e eeuw).
56. Nummeren van museumobjecten-Edding 780 paint marker.
57. Analyse verflagen schilderij *Odalisque*, Matisse (1921).
58. Onderzoek naar samenstelling witte uitbloei op verteldoek uit Bali (1915).
59. Materiaaltechnische onderzoek (pigment samenstelling en bindmiddel onderzoek) aan het paneel *De Tandarts*.
60. Corbusier kitchen.
61. Laag opbouw onder het bladgoud.
62. Bindmiddelenonderzoek van oorspronkelijke afwerking van *Kopskamer* uit collectie van het RMA.
63. Kleuronderzoek aan de Gereformeerde kerk te Andijk (1930), architect E. Reitsma, Amsterdamse school.
64. Spaanse landkaart van Wenzel Jamnitzer (1550).
65. Pigment en bindmiddelenonderzoek voor het interieur van Ridderhofstad Gunterstein te Breukelen.
66. Pigment en bindmiddelenonderzoek van wandbespanning in de Tuinkamer Alexanderzaal, Kasteel Rijnhuizen te Nieuwegein.
67. Pigment en bindmiddelenonderzoek van het interieur museum Ons Lieve Heer Op Solder te Amsterdam.
68. Onderzoek monsters van Schilderijen Richard Serra.
69. Identificatie synthetische kleurstoffen.
70. Wilhelminachâlet (1885), Paleis 't Loo.
71. Pigmentonderzoek schilderij *Stilleven met bokkingen* (F1671).
72. Marturium des Heiligen Sebastian.
73. PSL project fase 2.
74. Identification of the presence of organic colorants and inorganic components in archaeological textiles dates 14th century, Turku, Finland (10 monsters).
75. Archeologisch textiel.
76. Bindmiddelenonderzoek van de afwerking van de *Kopskamer* in de collectie van het Rijksmuseum.
77. Onderzoek naar de afwerklaag van een schaalmodel van een Javaanse markstal.
78. Analysis of an orange-red glaze silver leaf.
79. Abstracts slavery van Richard Serra uit 1974.
80. HPLC en FTIR-onderzoek van schilderij *Portret van man in Oosterse kleding Vanmour*.
81. Onderzoek naar Salvador Dali's *Couple aux têtes plein de nuages*.
82. Onderzoek afwerkenlagen aan houten onderdelen, *Ovale Zaal*.
83. Pigmentonderzoek aan *Stilleven met bierpul en fruit* toegeschreven aan Van Gogh (F1a).
84. Pigmentonderzoek aan *Stilleven met vaas met bloemen, koffiepote en vruchten* toegeschreven aan Van Gogh (F287).
85. Pigmentanalyse eerste afwerklaag/lagen, eventueel bindmiddelanalyse (indien beschikbaar) West Fries Museum - olijf lijst.
86. Onderzoek naar verfmonsters van de spoorbrug de Venkantbrug te 's Hertogenbosch/Heusden.

87. Onderzoek naar kleur van de gevels van het Witte Paleis aan de Kneuterdijk.
88. Monitoring van het droogijstralen van het bronzen beeld *Voorzichtigheid* op het Paleis op de Dam.
89. *Gezicht op een onbekende stad met ophaalbrug* (F210).
90. *Tuin met twee witte vlinders* van Van Gogh (?).
91. Research into the materials of Dorothy.
92. Research into rapid prototyping material.
93. Onderzoek naar de afwerkklagen van het zeventiende-eeuwse interieur van de Hervormde Kerk, gelegen aan de Beets 51 te Beets.
94. Onderzoek naar de afwerkklagen van het achttiende-eeuwse interieur van het voormalige *Huis met de Lindenboom*, Westhavenkade 53-54 te Vlaardingen. (Analyseonderzoek 8 verfmonster).
95. Test functioneren vitrine tafelstuk Jamnitzer.
96. Kleuronderzoek aan de Blauwe Salon van het Kasteel Keukenhof te Lisse.
97. Kleuronderzoek aan de voorgevel van het Oostereiland te Hoorn.
98. Kleurhistorisch onderzoek naar de afwerkverflagen van het interieur van de Witte Kamer, Kamer Dienstboden, Kantoortje, Zitkamer, Keuken en Kleine Slaapkamer van het Jachthuis Sint Hubertus te Otterlo.
99. Kleuronderzoek poort voormalig St Jans Gasthuis in Hoorn (NH).
100. Evacon-R.
101. Onderzoek naar kleurhistorie van de houten betimmeringen in het Kasteel Keukenhof te Lisse.
102. Een lood-tin afwerklaag op de bronzen beelden op het Koninklijk Paleis te Amsterdam.
103. Identification (Dyestuff analysis) of the presence of organic colorants in archaeological textiles.
104. GCMS analyse.
105. Materiaaltechnisch onderzoek naar de compagneimeubelen van het Koninklijk Instituut voor de Tropen.
106. Dye and mordant analysis of a painted baneer (1630).
107. Onderzoek naar een 18e eeuwse beschilderde vlag.
108. Onderzoek van de pigmenten in een aquarel met onbekende herkomst in vergelijking met een aquarel van Van Gogh (F871).
109. Onderzoek naar de afwerkklagen van twee metalen exterieuronderdelen van het Koninklijk Paleis te Amsterdam: een medaillon op het balkon en een straatlantaarn.

